

АНАЛИЗ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

За периода от 1 януари до 30 юни 2024 година

За отчетния период 1 януари – 30 юни 2024 година по дела, образувани по реда на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), е осъществено процесуално представителство от юрисконсулти от Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ при МС) на общо 327 съдебни заседания, съответно по 129 дела пред Административен съд София-град (АССГ), 117 пред АС и 81 дела пред Върховния административен съд (ВАС).

Осъществено е процесуално представителство и са депозирани писмени отговори от юрисконсулти от Транзитен център – с. Пъстрогор на общо 77 съдебни заседания, съответно общо 65 броя дела, от които 60 бр. разгледани от Административен съд – гр. Хасково, 4 бр. дела, разгледани от Административен съд – гр. Пловдив и 1 дело, разгледано от Административен съд – гр. Бургас, както следва:

ДЕЛА ПРЕД АС – ГР. ХАСКОВО: Постановени съдебни решения - 60 броя общо, от които;

- 1.Отменени решения на ДАБ при МС – 9 бр.
- 2.Потвърдени решения на ДАБ при МС – 51 бр.
- 3.Брой образувани дела, по които все още не е постановено съдебно решение – 4 бр.;

ДЕЛА ПРЕД АС – ГР. БУРГАС: Постановено съдебно решение в полза на ДАБ при МС – 1 бр.;

ДЕЛА ПРЕД АС – ГР. ПЛОВДИВ: 4 бр. постановени съдебни решения, от които:

- Отменени решения на ДАБ при МС – 3 бр. ;
- Потвърдено решение на ДАБ при МС – 1 бр.

За отчетния период юрисконсулт от РПЦ - с. Баня е осъществил процесуално представителство на общо 6 съдебни заседания, по 5 дела пред Административен съд - Сливен (4 дела) и Административен съд – Стара Загора (1 дело). Писмени бележки са изпратени по 10 дела, както следва: пред Административен съд Бургас (4 дела), Административен съд – Варна (4 дела), Административен съд – Русе (1 дело) и Административен съд – Пловдив (1 дело).

ДЕЛА ПРЕД АС

- 1.Постановени решения – 11 бр.
- 2.Отменени решения на ДАБ – 5 бр. (3 по допустимост на последваща молба; 2 УП);
- 3.Потвърдени решения на ДАБ – 5 бр.;
- 4.По 1 дело е обявена нищожност на индивидуалния административния акт
- 5.По 4 дела все още не са постановени решения

6. Касационни жалби подадени от чужденци – 3 бр. (по 1 е постановено решение от ВАС, с което потвърждава решението на АС - Сливен).

АС – Бургас - 2 бр. потвърдени решения на ДАБ в Общ ред; 2 бр. отменени решения на ДАБ по допустимост на последваща молба

АС – Варна - 1 бр. потвърдено решение на ДАБ в Общ ред; 1 бр. отменено решение на ДАБ в УП; по 2 дела няма постановени решения

АС – Сливен - 2 бр. потвърдени решения на ДАБ в Общ ред; 1 бр. отменено решение на ДАБ по допустимост на последваща молба; по 1 дело няма постановено решение

АС – Стара Загора -1 бр. отменено решение на ДАБ в УП;

АС – Русе -1 бр. обявена нищожност на индивидуалния административен акт

АС – Пловдив - по 1 дело няма постановено решение.

Съответно юрисконсулт на РПЦ-София е извършил процесуално представителство на общо 30 съдебни заседания по дела образувани по реда на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) и е осъществено процесуално представителство общо на 30 (тридесет) съдебни заседания по 22 (двадесет и две) адм. дела, от които:

- 2 съдебни заседания пред АС-Пловдив (осъществено процесуално представителство-лично);
- 2 съдебни заседания пред АС-Перник (писмени защиты);
- 1 съдебно заседание пред АС-Бургас (писмена защита);
- 1 съдебно заседание пред АС-Област;
- 4 съдебни заседания пред ВАС;
- 20 съдебни заседания пред АССГ.

От всичките 22 административни дела:

1. Брой постановени решения в полза на ДАБ – 14 административни дела, от които:

- 5 адм. дела по решения недопустимост на последващи молби на чужденеца;
- 3 адм. дела по решения в Ускорено производство (УП);
- 6 адм. дела в производство по общия ред срещу решения на Председател, в това число делото срещу бездействие на Председателя с правно основание чл. 256 АПК, по жалба на гражданка на Украйна.

2. Брой постановени в полза на чужденеца – 6 (шест) адм. дела, от които:

- 4 адм. дела за недопустимост на последващи молби на чужденеца;
- 2 адм. дела – 1 (едно) пред АССГ срещу отказ на Председателя, обективиран в писмо, да предостави временна закрила на гражданин на Туркменистан и 1 (едно) адм.д. пред ВАС срещу решение на АССГ, по жалба на гражданка на Руска федерация.

3. Брой прекратени съдебни производства – 2 (две) адм. дела – първото поради оттегляне на жалбата, а второто е прекратено от АССГ и изпратено по подсъдност в АС-ВеликоТърново;

4. Подадени Касационни жалби срещу Решения на АС-Перник от двамата граждани на Венецуела;

-Подадена Касационна жалба срещу Решение на АС-Пловдив, постановено по адм. д. № 103/2024 г. по описа на АС-Пловдив, с което е оставено в сила Решението на Председателя за отказ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на гражданин на Турция.

5. По адм. д. 192/2024 г. на АС-Бургас е оттеглена КЖ от жалбоподателя гражданин на Русия, представено, с печат, влязло в законна сила Определение на АС-Бургас за прекратяване на делото.

През отчетения период юрисконсулт от РПЦ-Харманли констатира, че са подадени общо 11 бр. жалби срещу решения на интервюиращите органи в ускорено производство, 31 бр. жалби в производство в общ ред, 2 бр. за недопустимост на последваща молба за закрила и 1 бр. жалба за спиране на производство по АПК. Административен съд - гр. Хасково /АС - гр. Хасково/ е разгледал 11 дела в ускорено производство /4 лица от Ирак, 2 лица от Турция и 3 лица от Еквадор, 1 лице от Доминикана, 1 лице от Алжир/, като по седем дела се е произнесъл в полза на интервюиращите органи, 2 производства връща за ново разглеждане и произнасяне, едно производство с определение съда е спряно поради нередности в жалбата, по една от жалбите все още няма произнасяне, а 28 дела са в общ ред.

В АС-Пловдив е разгледано едно дело за отказ в общ ред, което е потвърдено.

В АС-Стара Загора са образувани и разгледани две дела, като едното е прекратено от съда поради неотстраняване на нередовностите на жалбата, а именно – неподписването ѝ от жалбоподателя, а второто е отказ за събиране на семейство. Съдът се е произнесъл със съдебни определения, с които първото е прекратено, а по втората жалба, административната преписка е върната на ДАБ за продължаване на административнопроизводствените действия по молбата на жалбоподателя за събиране на семейство.

АС- Бургас е разгледал 1 дело и се е произнесъл с отхвърляне на жалбата.

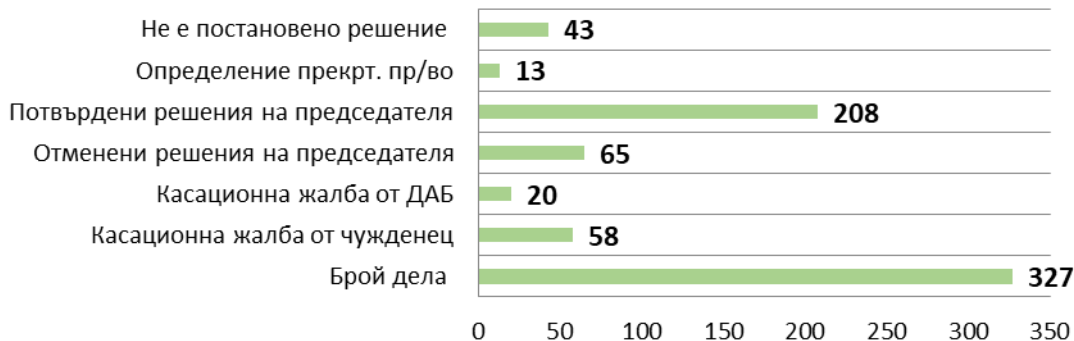
Общо за отчетения период по подадените 45 бр. жалби от чужденци търсещи закрила, 1 чака решение, 13 бр. решения са отменени, а всички други са потвърдени от съда.

За отчетния период по дела, образувани по реда на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), е осъществено процесуално представителство от юрисконсулти от дирекция „Качество на процедурата за международна закрила“ (КПМЗ), както следва:

ДЕЛА ПРЕД АССГ

1. Постановени решения – 129 бр.;
2. Отменени решения на ДАБ – 21 бр.
3. Потвърдени решения на ДАБ – 96 бр.;
4. Обявено за нищожно решение на ДАБ – 1 бр.
5. Прекратени производства с определения – 11 бр.

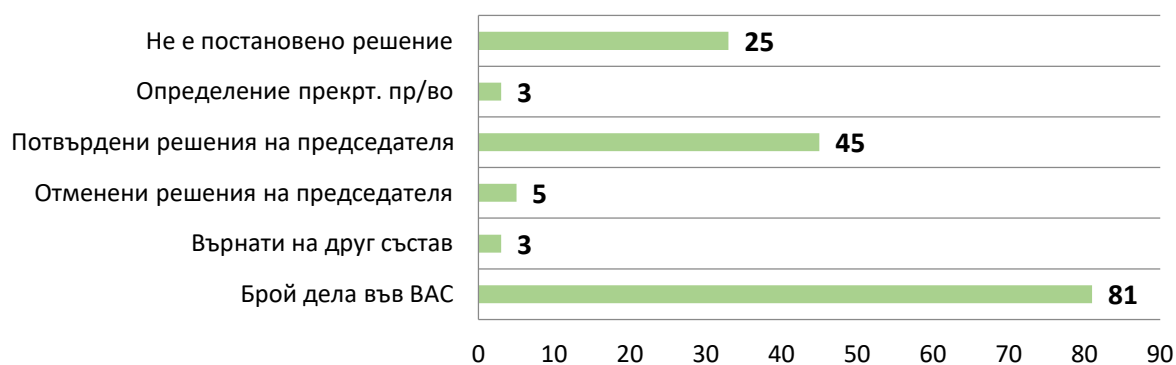
Процесуално представителство пред първа инстанция

ДЕЛА ПРЕД ВАС

1. Постановени решения – 81 бр.;
1. Отменени решения на ДАБ – 5 бр.;
2. Потвърдени решения на ДАБ – 45 бр.;
3. Върнати на друг състав на АССГ – 3 бр.;
4. Прекратени производства с определения – 3 бр.;
5. Обявени за решаване - 25 бр.

Върховен административен съд

Общият брой на постановените съдебни решения и определения в полза на административния орган е 45, а броят на решенията в полза на чужденеца е 5.

Съдебният анализ включва анализ на постановените съдебни актове, относно:

- I. Решения на председателя на ДАБ, с които е отказано предоставяне на международна закрила на сирийски граждани с приемане на Република Турция като трета сигурна държава по смисъла на закона (§ 1, т. 9 от ДР на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ));
- II. Процедура за събиране на семейства на основание чл. 34 от ЗУБ - зачитане на целостта на семейството, висшия интерес на детето и предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ по отношение на „лица от уязвима група“;
- III. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани на Руската федерация срещу решения на административния орган за отказ от предоставяне на международна закрила;
- IV. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани на Афганистан, Пакистан, Бангладеш, Ирак, Мароко, Ангола, Нигерия, Конго, Сенегал, Ливан, Армения, Сомалия, Узбекистан, Шри Ланка, Саудитска Арабия, Туркменистан, Грузия, Беларус, Турция, Сърбия, Украйна и лице без гражданство срещу решения на административния орган за отказ да бъде предоставена международна закрила;
- V. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от чужди граждани с отказ от предоставяне на международна закрила, поради постъпила в ДАБ при МС информация от Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) според която чуждите граждани представляват заплаха за националната сигурност;

VI. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани с предоставена международна закрила срещу решения на административния орган за отнемане на предоставена закрила.

I. Решения на председателя на ДАБ, с които е отказано предоставяне на международна закрила на сирийски граждани с приемане на Република Турция за трета сигурна държава по смисъла на ЗУБ

В началото на 2024 г. бяха постановени значителен брой съдебни решения в полза на административния орган, в които се приема, че кандидатът за международна закрила не е непосредствено повлиян от ситуацията в държавата си по произход. В тези случаи молителят е пребивавал значителен период от време в трета страна, където е установено, че са налице нормални условия за живот. Приема се, че няма непосредствена опасност за чужденеца, която да обоснове предоставянето на хуманитарен статут. Тези случаи касаят основно сирийски граждани, търсещи международна закрила в Република България. Съдът приема, че завръщането в Сирия е неподходящо от гледна точка на личната безопасност на чужденците.

В повечето от случаите кандидатите са пребивавали легално в трета страна, имали са достъп до пазара на труда, образование, здравни грижи и социални услуги.

В тази група решения важно значение имат справките, изготвяни от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, на които съдът се уповава, анализирайки ситуацията в страната по произход и в страната на обичайно пребиваване на чужденците. Позовавайки се на тях съдебните състави стигат до извода, че са изпълнени кумулативните изисквания на закона за приемане на дадената държава като трета сигурна страна.

В процесните решения съдът е разгледал подробно данните от официалните справки за обстановката в Сирия и Турция и е мотивирал решенията си именно с установеното в тях актуално положение в държавата на произход на чужденеца и в Република Турция, както и с продължителното пребиваване за период по-дълъг от 6 месеца.

Необходимо е да се отбележи, че Република Турция запазва географското ограничение на Конвенцията за бежанците от 1951 г. и я прилага само за бежанци с произход от европейски държави. Във връзка с посоченото обстоятелство, през месец април 2013 г. е приет всеобхватен, насърчен от Европейския съюз (ЕС) Закон за чужденците и международната закрила, който установява специална правна рамка за убежището в Република Турция и потвърждава задълженията на Република Турция към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход. Според Службата на Върховния комисар за бежанците на ООН (ВКБООН), европейското законодателство в областта на убежището и миграцията е ясно видимо в турското законодателство в областта на убежището благодарение на тази реформа, като са приети следните правно регламентирани възможности по отношение на сирийските граждани, намиращи се на територията на Република Турция:

Всички сирийски бежанци, които търсят закрила в Република Турция, са обхванати от режима на временната закрила, включително тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност от Сирия. На ползващите се от временна закрила е осигурена закрила и помощ в Турция, което включва:

- правото на оставане и престой в Турция до намиране на по-трайно решение на ситуацията, в която се е оказало съответното лице;
- защита срещу принудително връщане в Сирия;
- достъп и осигуряване на най-основните права и потребности на съответните лица.

Приетият в Турция *Регламент за временната закрила* обхваща и правно урежда набор от права, услуги и помощ за ползвателите на временна закрила. Въпросните права, услуги и помощ включват достъп до здравеопазване, образование, социално подпомагане, психологическа подкрепа и достъп до пазара на труда. Според текста на чл. 3, буква f) от турския Регламент за временна закрила, в Република Турция под термина „временна закрила“ се разбира: „Статут на закрила, предоставян на чужденци, които са били принудени да напуснат страните си на произход и не са в състояние да се завърнат в тези страни и са пристигнали или пресичат турските граници масово, за да търсят спешна и временна закрила и чиито молби за международна закрила не могат да бъдат оценени на индивидуална основа“.

Съгласно чл. 9, ал. 1 на посочения Регламент, решението за временна закрила се взема от Министерския съвет (след 2018 г. от президентската институция) по предложение на Министерство на вътрешните работи. Турското правителство, чрез провинциалните си управления, издава идентификационни документи за временна закрила на лицата, чиито регистрационни процедури са приключили. Идентификационният документ за временна закрила дава право на оставане/престой на територията на Турция. Турските власти предлагат защита срещу връщане на всички неевропейски лица, търсещи убежище, които отговарят на определението за бежанец съгласно Конвенцията на ООН за статута на бежанците от 1951 г. Властите продължават да прилагат правната рамка и процедурните гаранции за лицата, които търсят или се нуждаят от международна закрила. Правителството на Турция си сътрудничи с ВКБООН и с други хуманитарни организации при предоставянето на закрила и помощ на условни бежанци, завръщащи се бежанци, лица без гражданство, кандидати за международна закрила, притежатели на статут и лица, ползващи се с временна закрила. Република Турция се явява трета сигурна страна за сирийския гражданин и с оглед разясненията дадени от ВКБООН в Правните съображения относно връщането на лица, търсещи международна закрила от Гърция в Турция, публикувани на сайта на ВКБООН (*Legal considerations on the return of asylum-seekers and refugees from Greece to Turkey as part of the EU-Turkey Cooperation in Tackling the Migration Crisis under the safe third country and first country of asylum concept - <https://www.unhcr.org/protection/operations/56f3ec5a9/legal-considerations-re-turning-asylum-seekers-refugees-greece-turkey-under.html>*), във връзка с понятията сигурна трета страна и първа страна на убежище съгласно Сътрудничеството между ЕС и Турция в контекста на мерките за миграционната криза.

1. От анализа на решенията, с които се потвърждава индивидуалния административен акт се открояват следните решения:

В решение № 1553/11.03.2024 г., по адм. д. 10730/2023 г. на 21-ви състав по описа на АССТ, в мотивите си съдът е посочил: „намира, че административния орган правилно е съобразил събраните доказателства по делото. Правилно в решението е прието, че кандидатът е пребивавал в трета държава, различна от държавата му по произход, и че същата представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на §1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Административният орган, при постановяване на решението, е изпълнил задължението си, регламентирано в чл. 75, ал. 2 от ЗУБ при произнасяне на молбата за статут да прецени всички относими факти, свързани с личната положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава. Административният орган правилно е приложил закона и не е допуснал съществено нарушение на административнопроизводствените правила, което да представлява основание за отмяна на обжалвания акт“.

В решение № 1027 от 15.02.2024 г. по адм д. № 8800/2023 г. по описа на 11 състав, АССГ, в мотивите на съдебното решение се констатира следното: „Производството е протекло при спазване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива. Счита се, че декларираната причина кандидатът да напусне Сирия, а впоследствие и Република Турция, има личен, социално-икономически характер и е извън обхвата на ЗУБ.

В решение № 2341 от 28.02.2024 г. по адм д. № 1481/2024 г. по описа на ВАС образувано по касационна жалба на сирийски гражданин, в мотивите на съдебното решение е констатирано следното: „съдът е приел, че административния акт е издаден от компетентен орган, при спазване на изискването за писмена форма, като не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и материалния закон. Посочил е, че председателят на ДАБ е анализирал поотделно и в съвкупност изложените от жалбоподателя, чрез законния му представител обстоятелства от бежанската му история и обосновано е приел, че не са налице основанията по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Посочено е, че не може да се направи извод, че изложените от жалбоподателя факти съдържат обстоятелства по чл. 8, ал. 1 ЗУБ. Установено е от приетите справки, че в Република Турция жалбоподателят няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, защитен е от връщане до територията на страната по произход и съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като такъв“. При липсата на отменителни основания по чл. 146 от АПК, съдът е приел подадената жалба за неоснователна и я отхвърлил.

В решение № 1420 от 07.02.2024 г. по адм д. № 7359/2023 г. по описа на ВАС образувано по касационна жалба на сирийски гражданин в мотивите на съдебното решение е констатирано следното: „Неоснователно е твърдението на касатора, че административният орган и съдът не са събрали и обсъдили актуалната информация за състоянието на сигурността в Република Турция, както и че не следва да се приема, че тя е "трета сигурна държава". По делото са представени справки – МД-401/30.06.2022 г.; МД-656/17.10.2022 г. и ЦУ-1976/12.12.2023 г. за актуалната обстановка и положението на чужденците, търсещи международна закрила в Република Турция, изготвени в съответствие с "Методология на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището за изготвяне на информация за страните на произход". От тях е видно, че в Република Турция, Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила, предоставят правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Правилно е прието, че Турция се явява трета сигурна страна, тъй като попада в легалната дефиниция на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Чуждият гражданин е пребивавал в Турция и не сочи основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; не посочва да е бил изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание. Правилно съдът е приел, че в случая не се касае за транзитно преминаване, тъй като чужденецът е работил в Турция, и е напуснал по икономически причини, в търсене на по-добър живот.

Неоснователно е и развитото в касационната жалба оплакване за липса на преценка приложим ли е в случая принципът "non-refoulement" (забрана за връщане). Посоченият принцип е установен от чл. 33 от Конвенцията за статута на бежанците и е

възприет и в действащия в Република България ЗУБ (чл. 4, ал. 3). Макар да не е изложил нарочни мотиви конкретно за приложението на тази норма, административният орган се е съобразил с визирания принцип. Изложени са констатации относно липсата на фактическите предпоставки, които обуславят приложението на тази забрана, доколкото тези предпоставки се явяват и предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8 или 9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че чуждият гражданин не е бил принуден да напусне нито страната си на произход - Сирия, нито страната, в която е живял близо пет месеца - Турция, поради наличието на заплаха за живота или свободата му или опасност от изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Изводите на административния орган в тази насока се основават на представените справки за актуалната ситуация в Турция и не се опровергават в рамките на съдебното производство.

През отчетния период от 1 януари до 30 юни 2024 г. бяха постановени 6 броя съдебни решения от Административен съд – гр. Хасково в полза на административния орган, в които съдът приема, че кандидатът за международна закрила не е непосредствено повлиян от ситуацията в държавата си по произход. В тези случаи молителят е пребивавал значителен период от време в трета страна, в която е установено, че са налице нормални условия за живот.

**Съдебно решение № 353/22.01.2024 г. по адм. дело № 1360/2023г. на VI- ти състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

**Съдебно решение № 629/09.02.2024 г. по адм. дело № 6/2024г. на VII- ми състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

**Съдебно решение № 1448/02.04.2024 г. по адм. дело № 228/2024г. на IX- ти състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

** Съдебно решение № 1597/11.04.2024 г. по адм. дело № 258/2024г. на IX- ти състав състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

**Съдебно решение № 1621/15.04.2024 г. по адм. дело № 263/2024г. на IV- ти състав състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

** Съдебно решение № 1607/12.04.2024 г. по адм. дело № 261/2024г. на VIII- ми състав състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което охвърля жалбата на чужденеца;*

През посочения период от 1 януари до 30 юни 2024 г. няма отменени индивидуални административни актове от АС - Хасково, с които е отказано предоставянето на международна закрила на сирийски граждани с мотив, че Република Турция е трета сигурна държава по смисъла на ЗУБ.

Решение № 418/26.02.2024 г. по адм. дело № 43/2024 г. по описа на АС – Сливен, в мотивите си съдът е посочил: „Административният орган е извършил преценката си по прилагане на чл. 9 ал. 1 т. 3 от ЗУБ досежно държавата на произход, като е приел, че не може да се очаква кандидатът да се установи в друга част от територията на държавата, където да се ползва от закрила, която да е ефективна и с траен характер, като правилно, с оглед фактите е преценил бежанската история на чужденеца с оглед разписаното в чл. 75 ал. 2 от ЗУБ и обстоятелството, че чуждия гражданин е пребивавал на територията на Република Турция в продължение на повече от 9 години. Неговото пребиваване там е било легално, в режим на временна закрила, като според заявеното в бежанската история във време на същото сирийския гражданин не е имал основания за се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност,

принадлежност към определена социална група или политическо мнение. Липсват твърдения от чужденеца да е бил принуждаван да се върне в Сирия, нито да е имал проблеми с властите, да е бил заплашван, или спрямо него да е оказвано насилие. С изложени подробни изводи, които се споделят изцяло от съда, като съответни на доказателствата, административният орган е приел, че са налице всички кумулативно изискуеми от разпоредбата на § 1 т. 9 от ДР на ЗУБ предпоставки държавата Турция, в която е пребивавал жалбоподателят след напускането на Сирия, да се приеме за трета сигурна държава по отношение на кандидата за закрила. С оглед данните, съдържащи се в приетата справка относно Република Турция, следва да се приеме, че в тази страна жалбоподателят би бил защитен от връщане до територията на страната си по произход. Пак според данните в тази справка: „Всички сирийски бежанци в Турция са защитени от принудително връщане в Сирия.“

Съгласно чл. 21 т. 7 от Устройствен правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, дирекция „Международна дейност“ изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за третите сигурни държави, за кризисните райони и за бежанските потоци. Следователно цитираната справка е изготвена от компетентен орган и в кръга на правомощията му, поради което представлява официален писмен свидетелстващ документ, удостоверяващ, че лицето, което го е издало, при извършената от него проверка, е установило именно фактите, удостоверени в документа. При постановяване на решението органът е изпълнил задължението си, регламентирано в чл. 75 ал. 2 от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут да прецени всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава.

Решение № 374/20.02.2024 г. по адм. дело № 42/2024 г. по описа на АС – Сливен, в мотивите на съда е посочено: „С изложени подробни изводи, които се споделят изцяло от съда, като съответни на доказателствата, административният орган е приел, че са налице всички кумулативно изискуеми от разпоредбата на § 1 т. 9 от ДР на ЗУБ предпоставки държавата Турция, в която е пребивавал жалбоподателят след напускането на Сирия, да се приеме за трета сигурна държава по отношение на кандидата за закрила. С оглед данните, съдържащи се в приетата справка относно Република Турция, следва да се приеме, че в тази страна жалбоподателят би бил защитен от връщане до територията на страната си по произход. Административният орган е извършил преценка както на изложената бежанска история, така и на сигурността в тази държава, анализирана в посочената справка и правилно е установил, че Турция се явява трета сигурна държава за кандидата, като той може да поиска и получи закрила. В подкрепа на това е и заявеното от жалбоподателя, че 7 години е живял там с жена си, не е бил преследван, не съществува реален риск за неговата сигурност. Пак според данните в тази справка: „Всички сирийски бежанци в Турция са защитени от принудително връщане в Сирия.“ Съгласно чл. 21 т. 7 от Устройствен правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, дирекция „Международна дейност“ изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за третите сигурни държави, за кризисните райони и за бежанските потоци. Следователно цитираната справка е изготвена от компетентен орган и в кръга на правомощията му, поради което представлява официален писмен свидетелстващ документ, удостоверяващ, че лицето, което го е издало, при извършената от него проверка е установило именно фактите, удостоверени в документа. При постановяване на решението органът е изпълнил задължението си, регламентирано в чл. 75 ал. 2 от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут да прецени всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава.“

- Това Решение на АС – Сливен е потвърдено с Решение № 6200/21.05.2024 г. по адм. дело № 3627/2024 г. по описа на ВАС.

2. От анализа на решенията, с които се отменя индивидуалния административен акт, се откроява едно съдебно решение в полза на чуждия гражданин:

В решение № 433/15.01.2024 г., по адм. дело 8502/2023 г. на 6-ти състав по описа на АССГ, в мотивите си съдът е посочил: „В мотивите на обжалваното решение ответникът е приел, предвид, предоставената на жалбоподателката и семейството ѝ временна закрила в Република Турция и нейното съдържание, че в случая предпоставките, посочени в Допълнителните разпоредби на ЗУБ за приемане на една страна като трета сигурна държава са налице и то в своята кумулативност и Турция се явява "трета сигурна държава" за кандидатката и децата ѝ. Поради тези съображения е прието, че искането за закрила в частта за хуманитарен статут е неоснователно. Съдът намира следното по този основен спорен въпрос: На жалбоподателката и семейството ѝ е била предоставена временна закрила в Република Турция и същите са живели в Република Турция 8 години, като там са родени децата ѝ. Направените от жалбоподателката твърдения относно отношението към децата ѝ, а именно, че не били с привилегия в държавните училища (твърдения относно неприемането на децата в близкото държавно училище, изказани в хода на проведеното интервю), само по себе си не изключва по съдържание временната закрила. Не е спорен и фактът, че жалбоподателката е напуснала Турция с децата си доброволно, след като поради разрушаване на блока, в който живели се е преместила в Ирак, където не е намерила жилище. Въпросът е дали при положението, в което се намират жалбоподателката и децата ѝ, Турция се явява "трета сигурна страна" за тях. Съдът намери, че преценката на ответника за предпоставките на чл. 9 от ЗУБ, при прилагане на чл. 75, ал. 2, изр. първо във вр. с § 1, т.7 и 9 от ДР на ЗУБ за жалбоподателката и децата ѝ, е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията „трета сигурна държава“ факти и обстоятелства, конкретно за кандидатите в настоящото им положение. Съгласно разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр.първо от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Дефиницията на §1, т.9 от ДР на ЗУБ определя като трета сигурна държава, държавата различна от държавата по произход, в която чужденецът подал молба за статут, е пребивавал и едновременно: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или убеждение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване, от изтезание или от нечовешко или унижително отнасяне или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от закрила като бежанец; д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. Видно от справката относно Република Турция, „статутът на временна закрила се прекратява за конкретно ползващо се от него лице за срок от 5 години, когато: а) напусне Турция доброволно“, както е сторила жалбоподателката, напускайки първо Сирия, а след това и Турция с двете си малолетни деца. В справката е посочено, че с оглед разрушителното земетресение в обитавания от жалбоподателката и децата ѝ град, турските власти са предвидили временно разселване с възможност за запазване на статута на временна закрила за сирийските граждани, но само при условие, че е

поискано и издадено от официалните власти разрешение за това. Видно от представените документи и бежанската история на жалбоподателката, същата не разполага с такова разрешително, поради което с напускането на Република Турция през 2023 г., за нея и за децата ѝ временната закрила би се явила прекратена, предвид изложеното в справката. В справката е посочено, че при хипотеза на пътуване обратно в Сирия по административни причини и след това връщане в Турция, достъпът до режим на временна закрила за лица, които преди това са се възползвали от временна закрила в Турция, но статутът им е бил прекратен, се оценява на индивидуална основа от Министерство на управление на миграцията, което е институцията, упълномощена да предостави или да откаже подновен достъп до статут на временна защита при повторно пристигане в Турция. В тази връзка, не е изследвано от органа дали при връщане в Турция, държавата ще предостави, съобразно практиката си в такива случаи, статут на временна защита при повторно пристигане. Данни за това липсват и въпросът не е изследван. От изложеното съдът намира, че в случая не е налице достатъчно обоснован извод в обжалваното решение, че Република Турция е и към момента „трета сигурна страна“, по отношение на сирийската гражданка и нейните деца. След като не е изяснено дали при повторно пристигане ще им бъде предоставен достъп до режим на временна закрила като лица, които преди това са се възползвали от временна закрила в Турция, но статутът им е бил прекратен и съществува риск да бъдат върнати в Сирия, то не е обоснован изводът за кумулативност на предпоставките че Турция отговаря на определението по § 1, т. 9 от ЗУБ за трета сигурна държава. Видно от същото "трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; и д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, предвид изложеното за напускането на Турция и повторно връщане на бежанци в тази страна. С оглед изложеното, съдът счита, че преценката на ответника за предпоставките на чл. 9 от ЗУБ, при прилагане на чл. 75, ал. 2, изр. първо във вр. с § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ за жалбоподателя е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията "трета сигурна държава" факти и обстоятелства, конкретно за жалбоподателите. Следва да се провери, освен възможността за повторно предоставяне на закрила, рискът от непредоставяне на такава, недопускане и/или връщане в страната на произход поради това, също и твърденията на жалбоподателката, доразвити в съдебно заседание, че предвид политическото положение в Турция се влошило отношението към сирийците, зачестили са случаите на връщане на сирийски граждани, както и обемът на закрилата, в това число възможността за ползване на жилища, след разрушителните земетресения от февруари 2023 г. По горните съображения отказът за предоставяне на хуманитарен статут, базиран на категоричен извод за Турция като „трета сигурна държава“ за жалбоподателя, е постановен при съществено нарушение на задължението на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Неправилно молбата за статут не е обсъждана за наличието едновременно на всички предпоставки от определението по §1, т. 9, букви „г“ и "д" от ДР на ЗУБ за "трета сигурна държава". По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение на председателя на ДАБ е незаконосъобразно в частта на произнасяне по хуманитарния статут и следва да се отмени като преписката се върне за ново произнасяне по молбата за закрила на жалбоподателите относно хуманитарния статут.

Съдебното решение е обжалвано в срок от юрисконсулти в дирекция КПМЗ и към настоящия момент делото пред ВАС е обявено за решаване.

II. Съдебни решения, свързани с правото на зачитане на целостта на семейството, висшия интерес на детето и решения за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ по отношение на „лица от уязвима група“

По отношение на решенията засягащи тази категория лица, съдебната практика е разнородна. Наблюдава се подобряване на успеваемостта в потвърдените решения на административния орган, но въпреки това все още са налице случаи на отмяна на индивидуалния административен акт поради нарушения, свързани със защитата на интересите на непълнолетните или малолетните лица. За по-доброто онагледяване на съдебната практика в тази група, при анализа на решенията на съдилищата същите ще бъдат разделени на такива в полза на административния орган и съдебни актове, при които решението на ДАБ при МС е отменено.

1. От анализа на решенията, с които се потвърждава индивидуалния административен акт се открояват следните решения:

Съдът отхвърля подадената от чуждия гражданин касационна жалба срещу отказ да бъде разрешено събиране с членове на семейството по реда на чл. 34 от ЗУБ поради обстоятелството, че получило закрила лице е навършило пълнолетие, по адм. дело № 8766/2023 г. по описа на ВАС, което е мотивирало съда да издаде Решение №1162 от 31.01.2024 г. поради следните съображения:

С обжалваното решение Административен съд-София-град е отхвърлил като неоснователна жалбата на гражданин на Афганистан, срещу Решение № 8309/26.04.2023 г., на Заместник - председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което му е отказано да се събере на територията на Република България с М. А. - баща, З. Д. - майка, както и А. А. - брат, А. А. - брат и С. А. - брат. Съдът е приел, че чужденецът е навършил пълнолетие, поради което към момента на постановяване на обжалваното решение не е отговорял на условието да е непридружен непълнолетен по ч. 34, ал. 4 от ЗУБ. Установено е, че същият живее на външен адрес, работи и изпраща пари на близките си, поради което не може да се приеме за дете-бежанец. Освен това няма доказателства за родствена връзка между жалбоподателя и лицата, за които се твърди, че са негови родители. По тези съображения съдът е постановил оспореното решение, като е отхвърлил жалбата на чуждия гражданин като неоснователна.

В решение № 1407/05.03.2024 г., по адм. дело 12152/2023 г. на 9-ти състав по описа на АССГ, съдът подробно е мотивирал тезата си. В чл. 34 от ЗУБ е посочено, че чужденец с предоставена международна закрила има право да поиска да се събере със семейството си на територията на Република България, при условие че семейните връзки предшестват влизането на чужденеца на територията на страната, като председателят на Държавната агенция за бежанците дава разрешение за събиране на семейството. Семейството е под закрилата на държавата и обществото съгласно чл. 14 Конституцията на Република България (КРБ). С разпоредбата на чл. 8, § 1 ЕКПЧ също е визирано правото на зачитане на семейния живот, като в §2 са посочени предпоставките, при наличието на които може да има намеса в това право от страна на държавата. Специалният закон ЗУБ също съдържа редица разпоредби - чл. 8, ал. 9, чл. 9, ал. 6, чл. 22 и чл. 34, които гарантират зачитане на правото на семеен живот и запазване целостта на семейството. Председателят на ДАБ /както и заместник-председател, при делегирани правомощия/ в качеството му на държавен орган има задължение, произтичащо от посочените разпоредби да не нарушава правото на семеен живот на лицата и целостта на семейството, както и правомощието да прецени

наличието или не на законоустановените предпоставки за ограничаването на това право. От своя страна, в § 1, т. 3 от ДР на ЗУБ "Членове на семейството" са съпругът, съпругата или лицето, с което се намира в доказано стабилна и дълготрайна връзка и техните ненавършили пълнолетие, невстъпили в брак деца, а по б. "в" на същата разпоредба членове на семейството са родителите на всеки от съпрузите, които не са в състояние сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване и се налага да живеят в едно домакинство със своите деца. Неоснователно е твърдението на оспорващия, че дядо му ще остане сам в Сирия, болен е няма кой да се грижи за него. На първо място, от доказателствата по делото е установено, че дядото няма сериозни здравословни проблеми и не се нуждае от лечение. Ишемичната болест на сърцето, за която сочи оспорващият няма доказателства да е довела до нужда от лечение, което не може да бъде осъществено в Сирия. На второ място, според легалната дефиниция на семейство, посочена в § 1, т. 3 от ДР на ЗУБ, дядото на оспорващия не попада в кръга на лицата от тази категория и соченото нарушение на чл. 6а от ЗУБ, на Директива 2013/33/ЕС и на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, за преценка на най-добрия интерес на непълнолетни деца не е налице. На следващо място, от проведеното интервю е видно, че за дядо му се грижи другата му снаха, той не е живял при оспорващия и неговото семейство, а в друга къща, и няма правна пречка чичо му да подаде молба за събиране за събиране с дядо му, който се явява родител на чичо му. Безспорно е, че дядото не попада в определението за членове на семейството и не страда от заболяване, което да обуслови събиране с внука му. В действащото българско законодателство няма определение за това коя е напреднала възраст. Световната здравна организация (СЗО) разделя старостта на 3 етапа:

- 60-75 години – напреднала възраст, т.нар. ранна старост;
- 75-90 години – старческа възраст, т.нар. късна старост;
- 90+ години – старост, т.нар. дълголетие.

Следва да бъде посочено още, че в Директива 2003/86/ЕО от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството са въведени други изисквания за събиране на семейството, настоящият съдебен състав намира, че не е налице нарушение на нормите на Директивата. Държавите от ЕС са свободни да разрешават при определени условия събирането на семейството с роднини по първа пряка линия (баща и майка на чужд гражданин), неомъжени или неженени деца на възраст над пълнолетие. По смисъла на Директивата „събиране на семейство“ означава влизане и пребиваване в държава-членка на членове на семейството на гражданин на трета страна, пребиваващ законно в тази държава-членка, с цел да се съхрани единството на семейството, независимо дали семейните връзки са възникнали преди или след влизането на това лице. Държавите-членки могат със закон или подзаконов нормативен акт да разрешат влизането и пребиваването по смисъла на настоящата Директива, при условие че са спазени изискванията на глава IV за следните членове на семейството - родственици от първа степен по пряка възходяща линия на кандидата или неговия съпруг, когато те се намират на тяхна издръжка и не се ползват с необходимата семейна подкрепа в страната на произход. Разгледано в аспекта на Директивата дядото има необходимата семейна подкрепа в страната си на произход (за него си грижи снаха му), при което законосъобразно е отказано на оспорващия да се събере на територията на РБ с дядо му. Съдът е отхвърлил оспорването на чуждия гражданин срещу Решението на Заместник-председател на ДАБ към МС, в частта, с която последният отказал да разреши на сирийския гражданин да се събере на територията на Република България с дядо му.

В решение № 2628 от 06.03.2024 г. по адм. дело № 11454/2023 г. по описа на ВАС, съдът е потвърдил Решение № 1566 от 03.10.2023 г. на АС-Пловдив с което е отказано на жалбоподателя събиране на семейство на територията на Република България със своята майка. С оглед издаване на исканото решение за събиране със семейството, молителят следва да установи, че майка му е „член на семейството“ по смисъла на цитираната легална дефиниция. В тази разпоредба са предвидени две алтернативна хипотези, за да е налице материално правно основание за постановяване на позитивен за молителя акт.

Съгласно първата следва да се докаже, че родителят, с когото се иска събиране, не е в състояние сам да се грижи за себе си поради напреднала възраст и се налага да живее в едно домакинство с жалбоподателя, а според втората хипотеза – родителят, с когото иска събиране, не е в състояние сам да се грижи за себе си поради тежко заболяване и се налага да живее в едно домакинство с него. Предвидените във всяка от тези хипотези предпоставки следва да са налице кумулативно. Напредналата възраст на лицето или наличието на тежко заболяване сами по себе си не са достатъчни, за да се приеме наличие на предпоставка за издаване на положително решение, ако се установи и докаже невъзможността на лицето само да се грижи за себе си. Правилно е прието в обжалваното решение, че не са налице предпоставките по смисъла на § 1, т. 3, б. „в“ от ДР на ЗУБ по отношение на майката на чужденеца, който след предоставяне на хуманитарен статут е упражнил правото си да поиска да се събере със семейството си на територията на Република България. За да бъдат изпълнени предпоставките на посочената разпоредба, освен напреднала възраст или тежко заболяване, следва да е доказано и обстоятелството, че родителят на чужденеца не е в състояние сам да се грижи за себе си. Видно от представените доказателства, макар да е установено, че тя е в напреднала възраст и страда от онкологично заболяване, не може да се направи извод за наличието на необходимост от съжителство с друг човек за полагане на непрекъснати грижи. От представеното по делото удостоверение за здравословното състояние на майката на жалбоподателя, единствено се установява поставената ѝ диагноза, проведеното лечение и назначеното периодично наблюдение, но не и обективното здравословно състояние, от което да може да бъде направен извод, че не може сама да се грижи за себе си или попада в най-тежката степен на болестта, където е нужна чужда помощ.

Правилно също е прието в обжалваното решение, че в Сирия чужденката има членове на семейството (други две пълнолетни лица), спрямо които не се установява невъзможност да установят с нея семейна среда - такава, каквато се търси с подаденото от жалбоподателя искане.

Напълно ирелевантно е твърдението, че родителят би получил по-адекватна и качествена здравна помощ в Република България. На майката на чужденеца не е ограничен достъпа до медицинска помощ в страната, в която се намира, а институтът събиране на семейство не е средство за изпращане на дадено лице на лечение в чужбина.

По отношение на тези решения засягащи тази категория лица се открояват съдебни решения в пооза на административния орган, както следва:

** Съдебно решение № 1730/22.04.2024 г. по адм. дело № 291/2024 г. на 6-ти състав състав по описа на Административен съд – гр. Хасково, с което отхвърля жалбата на чужденеца;*

** Съдебно решение № 2952/07.05.2024 г. по адм. дело № 2831/2024 г. на 19-ти състав състав по описа на Административен съд – София-град, с което отхвърля жалбата на чужденеца;*

Съдът отхвърля жалбата на непридружен непълнолетен чужденец с предоставена международна закрила, срещу решение на административен орган, с което му е постановен отказ да се събере на територията на Република България с пълнолетната си, невстъпила в брак сестра, която страда от епилепсия. Съображенията на съда за това са следните:

В чл. 34, ал. 4 ЗУБ е предвидено, че председателят на ДАБ разрешава събирането на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец с предоставена международна закрила с родителите му или с друг пълнолетен член на семейството му или с лице, което отговаря за него по силата на закон или обичай, когато родителите му са починали или са в неизвестност.

Според даденото в § 1, т. 3 от ДР на ЗУБ легално определение на понятието "членове на семейството" за целите на този закон, такива са: а) съпругът, съпругата или лицето, с което се намира в доказано стабилна и дълготрайна връзка и техните ненавършили пълнолетие, невстъпили в брак деца; б) навършилите пълнолетие, невстъпили в брак деца, които не са в състояние да осигурят сами издръжката си поради сериозни здравословни причини; в) родителите на всеки от съпрузите, които не са в състояние сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване и се налага да живеят в едно домакинство със своите деца; г) родителите, настойникът или попечителят на непълнолетното, невстъпило в брак лице, на което е предоставена международна закрила.

По делото не се спори, а и от събраните писмени доказателства се установява, че жалбоподателят е непридружен непълнолетен чужденец с предоставена международна закрила, както и че А. Б. Ф. е негова навършила пълнолетие и невстъпила в брак сестра, т.е. би могла да се приеме за член на семейството му по смисъла на § 1, т. 3, б. „б“ от ДР на ЗУБ, ако са налице и останалите визирани в тази разпоредба предпоставки. На следващо място, с оглед приетия и неоспорен медицински доклад от 04.07.2022 г., според който тя страда от епилепсия и се нуждае от постоянни грижи, следва да се приеме, че страда от сериозно здравословно заболяване. По делото обаче не са ангажирани каквито и да е било доказателства относно последната предпоставка, а именно лицето да не е в състояние да осигури само издръжката си. В тази връзка следва да се има предвид, че тя се намира в трудоспособна възраст, а заболяването ѝ може да се контролира ефикасно с прилагане на лекарства, в какъвто смисъл е цитирания медицински доклад от 04.07.2022 г. Освен това следва да се отбележи, че според данните по преписката – Протокол от проведено интервю с рег. № 42932/02.11.2022 г., на територията на Турция живеят още няколко нейни сестри, поради което може да се обоснове извод, че наличието на познато обкръжение там ѝ гарантира помощ и установена среда. *В този смисъл е и Решение № 6102 от 08.06.2023 г. по адм. д. № 3066/2023 г. на ВАС.*

По изложените съображения съдът счита, че жалбата е неоснователна, поради което следва да бъде отхвърлена, респ. обжалваното решение в оспорената му част е законосъобразно.

2. Постановени решения на АССГ и ВАС, с които се отменят решения на заместник-председателя на ДАБ за отказ от предоставяне на международна закрила.

С решение № 1923 от 22.03.2024 г. по адм. дело № 737/2024 г. по описа на АССГ на 43-ти състав, съдът е отменил Решение № 22597 от 28.12.2023 г. на председателя на ДАБ при МС.

Съдът счита, че от страна на административния орган при издаване на оспореното в настоящето съдебно производство решение, не са спазени дадените с

Решение № 10555/21.11.2022 г., постановено по административно дело № 3815/2022 г. по описа на ВАС на РБ указания по тълкуване и прилагане на закона. Ответникът, съгласно решението на ВАС, е следвало да обсъди предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут с оглед най-висшите интереси на детето, което не е сторено. В оспорения административен акт не са обсъдени съществени факти и обстоятелства относно бежанската история на молителката, действаща лично и в качеството ѝ на законен представител на малолетните си деца. Отделно, с отменителното съдебно решение са изложени мотиви и са дадени указания молбата за предоставяне на закрила да бъде уважена при условията на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, като бъде предоставен хуманитарен статут. Съгласно чл. 3, § 1 от Конвенцията за правата на детето, приета от Общото събрание на ООН на 21.11.1989 г., обн. ДВ, бр. 55/1991 г., в сила от 03.07.1991 г. /Конвенцията/, която по аргумент на чл. 5, ал. 4 от КРБ е част от вътрешното право на Република България, висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. Нормата на чл. 3, §2 от Конвенцията за правата на детето определя, че страните по Конвенцията се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки. Съгласно чл. 2, §1 от същия международен акт, по който Република България е страна, държавите-страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници, а съгласно чл. 4 от Конвенцията държавите - страни по нея, са длъжни да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване правата, признати в тази Конвенция. Нормата на чл. 38, § 4 от Конвенцията определя, че в съответствие със своите задължения, произтичащи от международното хуманитарно право за закрила на гражданското население в случай на въоръжен конфликт, държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички разумни мерки за осигуряване закрила и грижи за децата, които са засегнати от въоръжен конфликт, а съгласно чл. 6, § 2 от Конвенцията държавите - страни по нея осигуряват в максимално възможна степен оцеляването и развитието на всяко дете. Безспорно основополагащият характер на висшия интерес на детето е потвърден във всички европейски и вътрешни нормативни актове, относими към възникналия в случая спор, не те не са съобразени, видно от мотивите на оспорения административен акт. Видно от съдържанието на същия е, че не са спазени дадените задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона със съдебното решение на ВАС. Нормата на чл. 24, §1 от Хартата на основните права на Европейския съюз определя, че децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие, а съобразно § 2 от същата разпоредба, при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение. В този смисъл са и съображение 18 от Преамбюла на *Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г. относно стандарти за определяне на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила* /Директива 2011/95/ЕС/ и съображение 33 от Преамбюла на *Директива 2013/32/ЕС на Европейския*

парламент и на Съвета от 26.06.2013 г. относно общите процедури за предоставяне на международна закрила. Съгласно съображение 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС при определяне на висшия интерес на детето, държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост. Съображение 33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС определя, че при оценка на най-висшия интерес на детето държавите – членки следва по-специално да вземат надлежно под внимание благополучието и социалното развитие на непълнолетното лице, в т.ч неговия произход, като в чл. 25, § 6 от същата Директива, отново е акцентирано, че висшите интереси на детето имат първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата Директива. По силата на чл. 6а от ЗУБ, която норма транспонира в българското законодателство Директива 2011/95/ЕС и Директива 2013/32/ЕС, при прилагане на закона от първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, като преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на ЗЗДет. По аргумент от препращащата норма на § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ вр. с § 1, т. 5 от ДР на ЗЗДет, най-добрият интерес на детето е преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето. Вложеният от законодателя смисъл на горепосоченото понятие предполага не просто формалното изпълнение на предвидените в чл. 15 от ЗЗДет процедурни изисквания при участието на дете в административни и/или съдебни процедури чрез предоставянето, както в разглеждания случай на социален доклад, съдържащ принципни заключения, относими към всяко едно дете, а извършването на задълбочена и индивидуална преценка на благоденствието на конкретно засегнатото дете, изградена въз основа на извършена от органа преценка по всеки един от визираните в легалната дефиниция на понятието критерии. Понятието за най-добрия интерес на детето, идентично по смисъл с възприетото в международното и европейското право понятие за висш интерес на детето, не е абстрактно, като налага на всеки орган, оправомощен с вземането на решение, касаещо дете, да съхрани неговото благоденствие и да гарантира социалното му развитие съобразно посочените в § 1, т. 5 ДР на ЗЗДет критерии. Настоящият съдебен състав счита, че оспореното решение, с което е отказано предоставяне на международна закрила не съответства на императива на висшия интерес на търсещите такава малолетни лица, намерил израз в чл. 6а от ЗУБ. Приложимите в случая норми на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, уреждащи в националното ни право основанията за предоставяне на статут на бежанец или на хуманитарен статут на дете, както и законовите основания за отказ от предоставянето на закрила, трябва да бъдат тълкувани и прилагани в светлината на посочените по-горе европейски правни норми, гарантиращи охраната на висшия интерес на детето, като основополагаща ценност, прокламираната в Конвенцията за правата на детето. В тази връзка, настоящият съдебен състав счита, че е необходимо да отбележи, че когато една вътрешна правна норма попада в приложното поле на правото на ЕС, единствено прочитът ѝ в неговия контекст може да разкрие в пълнота нейните цели, съдържание и правни последици, като съответстващото на правото на ЕС тълкуване на вътрешната правна норма в неговия обхват е определящо за прилагането на тази норма. Посоченото е визирано и от Конституционния съд на Република България в Решение № 5 от 14.06.2022 г. по конституционно дело №

13/2021 г., в което е пояснено, че Република България като член на ЕС и по смисъла на чл. 4, ал. 3 от Конституцията е обвързана от принципите на непосредствена приложимост, примат и директен ефект на правото на ЕС, и от задължението за съответстващо на правото на ЕС тълкуване на попадащите в неговото приложно поле вътрешни правни норми в изпълнение на принципа на ефективност на правото на ЕС.

Неправилно АССГ е приел, че в решението на административния орган не са обсъдени предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут с оглед най-висшите интереси на детето. АССГ счита, че в оспорения административен акт не са обсъдени съществени факти и обстоятелства относно бежанската история на молителката, действаща лично и в качеството на законен представител на малолетните си деца. Според първоинстанционния съд, в приобщените по делото доказателства и формулираните от административния орган мотиви в атакувания административен акт водят до извода, че предвидените в чл. 15 от ЗЗДет изисквания във връзка с чл. 6а от ЗУБ са спазени формално и без в действителност най-добрия интерес на двете деца да е преценен задълбочено, а от там и правилно, съобразно конкретните, установени по делото, факти и предвидените в §1, т.5 ДР на ЗЗДет критерии. На следващо място АССГ е приел, че не е обсъдено актуалното положение в Ирак. Към настоящия момент решението на първоинстанционния съд е обжалвано с касационна жалба.

С решение № 8727 от 14.06.2024 г. по адм. дело № 4373/2024 г. по описа на АССГ на 43-ти състав, съдът е отменил Решение № 5266 от 08.04.2024 г. на заместник-председателя на ДАБ при МС, като мотивите на съда са следните:

Легалното определение на понятието "членове на семейство", за целите на ЗУБ, е дадено в § 1, т. 3 от Допълнителните му разпоредби, като напълно в съответствие с цитираните разпоредби на директивата, българският законодател е приел, че: съгласно б. "в" на същата разпоредба членове на семейството са родителите на всеки от съпрузите, които не са в състояние сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване и се налага да живеят в едно домакинство със своите деца. Следователно, процесното решение е незаконосъобразно, като постановено при неизяснени и необсъдени относими обстоятелства и поради това материално незаконосъобразно. Според Съда следва да се отмени оспореното решение, като се върне делото като административна преписка за ново произнасяне по молбата за събиране на жалбоподателя в отхвърлената част. Органът следва да вземе предвид мотивите на решението като изиска, приобщи по преписката и обсъди доказателства за условието на чия издръжка се намира майката на жалбоподателя, ползва ли се необходимата семейна подкрепа в страната, в която се намира. Следва да вземе предвид нейните заболявания, дадените медицински препоръки, данните, че е вдовица на 68 г. възраст, живее в едно домакинство със семейството на сина си, на територията на Турция, при близки на снаха си, без друга семейна подкрепа. Напуснала е страната по произход Сирия, поради наличие на въоръжен конфликт. Горните обстоятелства сочат, че са налице предпоставките по § 1, т. 3 от ДР на ЗУБ, за да се приеме, че Ф. Б. А. е член на семейството на А. Ш. Н. Ф. и има право да се събере с него на територията на Република България.

Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани на Руската федерация, срещу решения на административния орган за отказ от предоставяне на международна закрила

За разгледания период са постановени общо 29 съдебни решения по административни дела, образувани срещу жалби, подадени от граждани на Руската федерация (РФ), които оспорват отказ на председателя на ДАБ при МС да им бъде предоставена международна закрила. АССГ се е произнесъл с 16 решения в полза на

ДАБ при МС, 3 отменени решения на ДАБ и 2 определения, с които делата са прекратени и 11 в полза на ДАБ, а от 13 съдебни заседания пред ВАС 7 решения са в полза на ДАБ, 3 в полза на чужденеца, 2 дела са върнати на друг състав на първата инстанция и 1 дело е прекратено с определение.

С постановените съдебни актове, АССГ отхвърля оспорването на руските граждани с мотив, че въпреки наличната информация, съдържа се в представената справка от дирекция МД на ДАБ при МС относно авторитарната политическа система в Руската федерация, както и обстоятелството, че опозиционните политици и активисти често са обект на изфабрикувани наказателни дела, по конкретно разгледаните казуси, не са налице основанията на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на международна закрила. АССГ приема, че в представените бежански истории не се съдържат данни за наличие на основателен страх от преследване или наличие на риск за живота или свободата на чуждите граждани.

Съдът приема за установено следното:

„На първо място в мотивите на решението /на ДАБ/ са обсъдени в достатъчна степен данните за обстановката в Руската федерация и особеностите на военната служба относно военните задължения и военната служба за руските граждани от мъжки пол. Подлежат ли на наказания лицата, които отказват военна служба и какви са въпросните наказания; наборните войници е забранено да служат в чужбина, включително в Украйна; В справките на дирекцията е обсъдена подробно ролята на ЧВК В. Във войната в Украйна, изиграла според източниците, значителна роля за руското нахлуване в Украйна; Правилно Съда е извел извода, че представените призовки не доказват преследване по причините, обосноваващи предоставянето на статут на бежанец, а само обстоятелството, че е призован да служи военната си служба. Без основание са твърденията, че само поради факта, че руски гражданин е призован да отбие редовната си военна служба - като наборник, ще бъде изпратен на първа линия на фронта в Украйна. съда е приел, че „... участие в протести, заплахи от неизвестни лица, писането на песни (текстове), съдържащи протестни фрази ... не представляват материалноправни основания, по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.... Ноторно известните факти за авторитаризма на президента на РФ и за протестите срещу войната в Украйна, са удобен повод за излагане твърдения за „преследване, основано на различно политическо мислене (см. чл. 8, ал. 1 ЗУБ), респ. за симпатизиране или за съпричастност (членство) към опозиционни групи. Такива твърдения обаче подлежат на доказаване. В информацията, съдържаща се в официалната справка за Руската федерация има и твърдения за нарушаване/засягане на основни човешки права. Няма основание да бъде прието, че от страна на официалните власти на РФ се предприемат безогледно масови репресии срещу граждани, изразяващи по един или друг начин недоволство от политиката на президента.“

През отчетния период е постановено едно съдебно решение по административно дело, образувано срещу жалба, подадена от гражданин на Руска федерация, с което оспорва отказ на председателя на ДАБ при МС да му бъде предоставена международна закрила.

** Съдебно решение № 4409/11.06.2024г. по адм. дело № 760/2024г. на XII- ти състав състав по описа на Административен съд – гр. Бургас, с което отхвърля жалбата на чужденеца;*

Съдът приема за установено следното:

Жалбоподателят не сочи релевантни причини или обосновани опасения за преследване в Русия. Съгласно чл.8, ал. 6 от ЗУБ, опасенията от преследване може да се основават на събития, настъпили, след като чужденецът е напуснал държавата си по

произход, или на дейност, извършена от него след отпътуването му, особено ако се установи, че тази дейност представлява израз или продължение на убежденията или ориентацията, изразявани в държавата по произход, освен когато тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи международна закрила по този закон. Опасенията от завръщане в страната по произход не може да са абстрактни, а трябва да са основани на конкретни факти - на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход или на дейност, извършена от него след отпътуването му. От изявленията на лицето, така също и от представените ксерокопия на документи, ясно се вижда, че срещу руския гражданин преди две години е заведено съдебно дело за провеждане на незаконен хазарт. Това е престъпление от икономически характер и като такова не попада в предметния обхват на ЗУБ. Съгласно Глава II, § 56 от Наръчника по процедури и критерии за определяне статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисариат на ООН за бежанците, следва извод, че "Преследването трябва да се разграничава от наказание за преследване от общ характер. Лица, бягащи от преследване или наказание за подобно престъпление обикновено не се считат за бежанци. Трябва да се напомни, че бежанецът е жертва или потенциална жертва на несправедливост, а не беглец от правосъдието." Съгласно Глава II, § 84 от Наръчника по процедури и критерии за определяне статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисариат на ООН за бежанците, следва допълнителен извод, че "Там, където дадено лице е обект на съдебно разследване или наказание за политическо престъпление, е възможно да се наложи да бъде направено разграничение дали разследването е за политически убеждения или за политически мотивирани действия. Ако то е за престъпление, извършено без политически мотиви и ако предвижданото наказание е в съответствие с общото право на съответната страна, опасенията от преследване, сами по себе си, не правят от кандидата бежанец."

По изложените съображения съдът счита, че оспореното решение е издадено от компетентен орган, в предвидената форма, при спазване на административно - производствените правила и в съответствие с материалния закон, законосъобразно е, а жалбата е неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

2. Постановени решения на АССГ и ВАС, с които се отменят решения на председателя на ДАБ за отказ от предоставяне на международна закрила.

В решение № 3730 от 27.03.2024 г. по адм. дело № 11964/2023 г. по описа на ВАС, съдът е подкрепил мотивите си въз основа на представени в съдебното производство Справка от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС с вх. № ЦУ-829/15.06.2023 г. относно актуалната ситуация в Р.Ф. Повиквателна Серия КК № 70, изпратена до лейтенант Г., с която е поканен да се яви на 03.12.2021 г. в 09.00 ч. в районен/градски военен комитет в гр. К., относно въпроси за военната регистрация; правно становище от адвокат, представляващ интересите на жалбоподателя, с данни за това, че последният се е обърнал към него за правна помощ, защото е станал жертва на измамни атаки от група хора, като се е сблъсквал с тенденциозността на правоохранителната система, а проточилото се с години наказателно правонарушение не е намерило своето законно и справедливо разрешение, както и за това, че през 2023 г. Г. е потърсил правна консултация с друг адвокат, свързана с потенциална правна оценка на редица негови действия в Интернет пространството, публичното пространство и конкретно с информация в социалната мрежа "В.", публикации на хартиен източник, съдържащи критика към сегашното правителство и осъждане на Специална военна операция и съответно каква би била правната оценка на тези факти от правоприлагащите органи на Р.Ф. според действащото законодателство; извадка от

Федерален закон № 538-FZ от 30.12.2020 г. "За изменение на чл. 128. 1 от Наказателния кодекс на Руската Федерация" за престъплението клевета в Интернет.

Касационен състав счита, че обжалваното решение на заместник-председателя на ДАБ при МС е постановено без да е изяснена действителната фактическа обстановка, като не са обсъдени надлежно доказателствата в подкрепа на твърденията на кандидата, каквито са изискванията на чл. 75, ал. 2 и ал. 3 от ЗУБ, а формално и бланкетно е посочено, че не са налице предпоставките за предоставянето на международна закрила. Горните нарушения при издаване на оспорения административен акт не са констатирани от първата съдебна инстанция, вместо което с оспореното решение е заместена дължимата преценката на органа и са изложени аргументи, допълващи неговите мотивите.

При наличните доказателствени средства, които следва да бъдат кредитирани след цялостния им анализ, е видно, че в случая са налице основанията по чл. 8 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец на жалбоподателя. Формираните изводи в обратен смисъл на административния орган и на съда са необосновани и незаконосъобразни. Съображенията са следните: в официалния документ, съставен от дирекция при ответника и събраните доказателства са съществени за преценката на предпоставките за предоставяне на статут на бежанец на касатора, но са интерпретирани едностранчиво и без връзка с правилата, относими към заявения статут или при неправилно приложение на същите. Така например органът не обсъжда, а съдът отрича приложимостта на: § 169 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от ВКБООН /Наръчника/, съгласно който дезертьор или лице, което се опитва да избяга от военна служба, може също да се счита за бежанец и когато се докаже, че то ще понесе несъответстващо на провинението сурово наказание за военното си нарушение поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, както и на § 170 от Наръчника, съгласно който, съществуват случаи, при които необходимостта от изпълнение на военната служба, е единствената причина да се иска статут на бежанец, т. е. когато лицето докаже, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или на валидни съображения на съвестта. В настоящия случай неправилно първоинстанционният съд е приел, че жалбоподателят не се е справил с горната доказателствена тежест. От данните в подадените до ДАБ молби, в проведеното интервю с кандидата, както и в приложените публикации в социални мрежи и електронни сайтове, е видно, че той многократно заявява, че осъжда политиката срещу Украйна, вкл. анексирането на нейни територии, а впоследствие и войната на Русия срещу Украйна; посочва също така, че чрез майка си, която е украинка, чувства близост към украинския народ и не желае да воюва срещу него.

Изводите от изложеното са, че жалбоподателят е положил всички усилия да докаже, че военните действия, в които има вероятност да участва, противоречат на неговите действителни морални убеждения, т.е. изводи, обратни на приетите от органа и от съда в оспореното решение, които са неправилни.

От друга страна и във връзка с § 171 от Наръчника, съгласно който не всяко убеждение, представлява достатъчно основателна причина за искане на статут на бежанец след дезертиране или бягство от военна служба, но там, където дадено военно действие, с което лицето не желае да има нищо общо, е осъдено от международната общност като противоречащо на основните правила за човешко поведение, наказанието за дезертиране или бягство от военна служба, в светлината на всички други изисквания на определението, може да се счита за преследване. Безспорно е, че водената от Русия война срещу Украйна е осъдена от международната общност, като противоречаща на

основните правила за човешко поведение, поради множеството свидетелства за военни престъпления (например с Резолюция от 19.01.2023 г. на Европейския парламент, с която руската агресивна война срещу Украйна е осъдена най-категорично и се призовава Русия незабавно да прекрати всички военни действия в Украйна и безусловно да изтегли всички сили и военно оборудване от страната). Има множество данни и от други международни източници свидетелстващи в тази насока. Това допълнително мотивира съда да приеме, че в случая са налице условията на § 171 от Наръчника и че за Г. съществува реална опасност от преследване.

Постановени са 2 бр. решения по жалби на руски гражданки срещу решения на интервюиращ орган, с които подадени от тях последващи молби не са били допуснати до производство за предоставяне на международна закрила. Мотивите в решенията са идентични, като съдебните състави приемат, че административните актове са издадени при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и материалния закон, както и при липса на мотиви.

Решение № 891/01.02.2024 г. по адм. дело № 2338/2023 г. по описа на АС – Бургас, в мотивите на решението е посочено „В решението административния орган не е обсъдил твърденията и за наличие на заплахи поради принадлежността и към специфична социална група по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, което обстоятелство само по-себе си, би могло да породи възможни действия за преследване според чл. 8, ал. 5, т. 6 ЗУБ, както и не е обсъдил основанията по чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗУБ /реална опасност от тежки посегателства - изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание/. В решението, финализирано с отказ искането на Г. за предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут по първоначално подадената молба е обсъдена актуалната обстановка в страната на произход в контекста на общата ситуация в Русия, но в оспореното решение липсват мотиви относно актуалната обстановка в страната на произход на молителката към момента на постановяването му, а от постановяване на предходното решение е изминала повече от година. Характерът на производството по чл. 76а-76в ЗУБ не освобождава административния орган от задължението да обсъди всички релевантни факти и най-вече, личните основания на търсещия закрила, съобразявайки се не само с неговите защитени признаци, но и с оглед неговото занятие и предполагаема известност, обществена ангажираност и възможност, чрез професията си да въздейства и възпитава.

В случая, в оспореното решение изцяло липсват изложени мотиви както относно актуалната обстановка в държавата на произход, така и относно положението на хомосексуалните лица от женски пол. Предвид липсата на подобно обсъждане и мотиви в цитираното решение, не може да се приеме, че тези факти са преклудирани в настоящото производство. Безспорно, молбата за международна закрила на К. Г. следва да бъде разгледана, както с оглед на индивидуалното, лично положение на кандидата, така и съобразно актуалната обществено-политическа обстановка в страната на произход в контекста на положението на хомосексуалните лица.“

Решение № 900/01.02.2024 г. по адм. дело № 2431/2023 г. по описа на АС – Бургас, в мотивите е посочено, „В процесния случай на първо място, за търсещия международна закрила са създадени пречки за достъп до новата процедура, при която да се обсъдят релевантите от кандидата доводи, евентуално обосноваващи провеждане на производство по общия ред. Това се отнася най-вече до обстоятелството, че молителката с последващата молба за закрила излага твърдения за настъпили сериозни промени в законодателството на страната си произход, които поставят в риск от преследване лица с публично изразени опозиционни мнения или лица със заявена различна сексуална ориентация. Поради тези твърдени скорошни законодателни промени и публично изразяваните си позиции жалбоподателката счита, че е застрашена от преследване от органите на власт в държавата си по произход.

С оглед изложеното се установява, че в административната преписка не са събрани данни, съответно в оспореното решение липсва обсъждане на изложени мотиви както относно актуалната обстановка в държавата на произход, така и относно положението на хомосексуалните лица от женски пол, включително и обсъждане на наведените в последващата молба твърдения за въведени законодателни рестрикции и изследване и анализ на въпроса дали имат отражение за личното положение на жалбоподателката или относно държавата по произход. Предвид липсата на подобно обсъждане и мотиви в цитираното решение, не може да се приеме, че тези факти са преклудирани в настоящото производство. По тези съображения оспореният административен акт е издаден при липса на мотиви и при неправилно приложение на материалния закон. Това от своя страна обуславя, че последващата молба за международна закрила на Е. С. следва да бъде разгледана, както с оглед на индивидуалното, лично положение на кандидата, така и съобразно актуалната общественно-политическа обстановка в страната на произход в контекста на положението на хомосексуалните лица.

Извод: При вземане на решения по допустимост на последваща молба до производство за предоставяне на международна закрила, следва да се обсъжда и да бъдат излагани мотиви относно личното положение на кандидата. Да бъдат обсъдени заявените от него факти и обстоятелства, както и представените доказателства. Освен това следва да се изисква актуална справка от дирекция „Международна дейност“ ДАБ – МС за страна на произход и да бъдат излагани мотиви относно държавата на произход.

IV. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани на Афганистан, Пакистан, Бангладеш, Ирак, Мароко, Ангола, Нигерия, Конго, Сенегал, Ливан, Армения, Сомалия, Узбекистан, Шри Ланка, Саудитска Арабия, Туркменистан, Грузия, Беларус, Турция, Сърбия, Украйна, лице без гражданство срещу решения на административния орган за отказ да бъде предоставена международна закрила.

За разгледания период са постановени общо 105 съдебни решения по административни дела, образувани срещу жалби, подадени от граждани на региона на Близкия Изток и Африка, с които оспорват отказ на председателя на ДАБ да им бъде предоставена международна закрила.

По описа на АССТ са постановени общо 82 съдебни решения, които касаят граждани на Ирак (5 бр. от които 3 бр. в полза на ДАБ и 2 бр. в полза на чуждия гражданин), Афганистан (51 бр. 3 бр. в полза на чуждия гражданин и 47 в полза на ДАБ и 1 прекратено с определение), Конго (1 бр. в полза на ДАБ), Мароко (2 бр. в полза на ДАБ), Нигерия (2 бр. в полза на ДАБ), Сенегал (1 бр. в полза на ДАБ), Сомалия (1 бр. в полза на чуждия гражданин), Пакистан (2 бр. от които 1 бр. прекратено с определение и 1 бр. в полза на ДАБ), Узбекистан (1 бр. в полза на ДАБ), Бангладеш (2 бр. от които 1 бр. в полза на чуждия гражданин и 1 бр. в полза на ДАБ), Ливан (1 бр. в полза на ДАБ), Ангола (1 бр. в полза на ДАБ), Шри Ланка (1 бр. в полза на ДАБ), Туркменистан (обявено за нищожно решение на ДАБ), Саудитска Арабия (2 бр. в полза на чуждия гражданин), Грузия (2 бр. от които 1 бр. в полза на ДАБ и 1 бр. прекратено с определение), Беларус (1 бр. в полза на ДАБ), Турция (2 бр. в полза на ДАБ), Сърбия (1 бр. в полза на ДАБ), Украйна (в полза на ДАБ), без гражданство (в полза на ДАБ).

Постановените от ВАС съдебни решения са още 23 бр., от които – граждани на Ирак (4 бр. решения в полза на ДАБ при МС), гражданин на Афганистан (6 бр. в полза на ДАБ), гражданин на Пакистан (1 бр. Решение в полза на ДАБ), Алжир (1 бр. в полза на ДАБ), Либия (1 бр. в полза на ДАБ), Ливан (2 бр. решения от които 1 бр. в полза на ДАБ и 1 бр. прекратено с определение), Египет (2 бр. от които 1 бр. в полза на ДАБ и 1

бр. отменя и връща на друг състав на АССГ), Пакистан (1 бр. в полза на ДАБ), Камерун (1 бр. в полза на ДАБ), Мароко (2 бр. в полза на ДАБ), Нигерия (1 бр. в полза на ДАБ), Грузия (1 бр. прекратено с определение).

В решение № 1343/29.03.2024 г. по адм.дело № 11714/23 г. на АССГ, 5 състав, съда не споделя мотивите, изложени от административния орган за липсата на основания за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 от ЗУБ. Видно от проведеното интервю, жалбоподателят изрично е посочил, че неговия баща и брат са в затвора с фалшиви обвинения, тъй като са членове на опозиционна политическа партия. В тази връзка са представени писмени доказателства, но административния орган не ги е преценил с мотив, че се касае за минал период през 2018 г., без да вземе предвид, че според твърденията на жалбоподателя, същите все още се намират в затвора. От друга страна, в проведеното с жалбоподателя интервю няма поставени въпроси нито за неговата политическа принадлежност, нито дали е налице опасност от преследване заради политическо убеждение. Необсъждането на всички представени доказателства, както неизясняването на цялата обстановка около бежанската история на жалбоподателя, включително и по отношение на неговото политическо мнение, представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила. От друга страна, следва да се отбележи, са основателни и доводите изложени в жалбата, за неточна преценка в оспореното решение на политическата ситуация в Бангладеш. Оценката за ситуацията в тази страна се съдържа в справка вх. № ЦУ-1491 от 02.10.2023 г. и вх. № ЦУ-111/15.01.2024 г. на дирекция „Международна дейност” на ДАБ. Видно обаче от последната справка, представена в съдебното заседание, най-голямата опозиционна партия бойкотира изборите, тъй като хиляди нейни членове са арестувани или трябва да се защитават пред съда. Също така се сочи (стр. 183), че в Б. значимите проблеми с правата на човека включват достоверни доклади за незаконни или произволни, включително извънсъдебни убийства, принудителни изчезвания, тежки и животозастрашаващи условия в затворите, произволни арести или задържания, политически затворници или задържани по политически причини лица и др. В тази връзка основателно се сочи, че с Резолюция на Европейския парламент от 14 септември 2023 г. относно положението с правата на човека в Багладеш се изразява дълбока загриженост във връзка с влошаване положението с правата на човека и се препоръчват мерки за подобряването им. При това положение, безспорно положението в Бангладеш свързано с правата на човека, не е никак благоприятно, поради което мотивите на органа за противното и липсата на сериозни заплахи за живота и здравето на жалбоподателя, не почиват на обективни данни. По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение следва да бъде отменено, а делото трябва да се върне като преписка на административния орган за произнасяне, при съобразяване с развитите по-горе правни съображения, във връзка с установените фактически обстоятелства, както и с целта на ЗУБ и основните принципи, залегнали в АПК.

С решение № 1636/13.03.2024 г. по адм.дело № 11949/23 г. на АССГ, 4 състав, съда е отменил издадения административен акт на председателя на ДАБ при МС в частта в която се отказва предоставяне на хуманитарен статут, като мотивите му са следните:

Правилни и обосновани са изводите на административния орган, че в бежанската история на чужденеца, не са налице субективния и обективния елемент на предвиденото в чл. 8 от ЗУБ понятие "основателно опасение от преследване", нито се твърди спрямо сомалийската гражданка да е било осъществено преследване от държава, партии или организации и недържавни субекти в страната му на произход – Сомалия. Както е посочено и в мотивите на оспореното решение от цялата бежанска история става ясно, че конкретни действия на преследване срещу сомалийската гражданка не съществуват и не се установява срещу нея да са налице посегателства,

чиято системност и мащабност достигат до границата на преследване. Правилна е преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, тъй като не могат да се приемат за обосновано опасение от преследване. В интервюто си жалбоподателката сочи, че не е членувала в партии, както и че не е била арестувана, не е била осъждана и няма заведени съдебни дела срещу нея. Декларирала е, че не е била изтезавана и не е имало заплахи към нея, не е имала проблем заради етническата си принадлежност, нито заради изповядваната от нея религия. Изрично е посочила, че ако се върне в страната си по произход ще има същите проблеми - липса на работа и че най-важното за нея е да си намери работа за да издържа децата си. Конкретно иска властите в България да ѝ помогнат да има документи и да може да доведе децата си в България. По така изложените съображения, правилен и законосъобразен се явява изводът на административния орган за липсата на материалноправни предпоставки в процесната хипотеза за прилагане на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Между страните няма спор, а и представените справки от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС, вх.№ ЦУ-987/18.07.2023г. и с вх. № ЦУ-634/12.02.2024 г. относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сомалия съдържа данни за това, че „части от Сомалия остават извън правителствен контрол, като бунтовническата терористична група „Ал Шабаб“ оспорва контрола на официалните власти. Според доклад на Н. О. в Сомалия не е престъпление да се търси убежище зад граница и не са известни каквито и да било достоверни доклади за злоупотреби спрямо неуспели кандидати за закрила, произтичащи конкретно от обстоятелството, че въпросните лица са поискали убежище в чужбина. „... Тероризмът и целенасочените бомбени атаки продължават да формират значителна част от ситуацията със сигурността и ежедневието живот и съответно оказват влияние върху хуманитарните и други условия, но цивилните граждани не са изправени пред реален риск от тежки и индивидуални заплахи за личността им по причина на безогледно насилие“. По отношение на положението на жените в Сомалия в справките е посочено, че жените не се ползват със същите права като мъжете и изпитват системно подчинение от страна на мъжете, въпреки законовите разпоредби, забраняващи такъв род дискриминация. Жените са подложени на дискриминация в области като кредитиране, образование, политика и жилищно настаняване. По отношение наличието на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут на чужденеца, следва да се отбележи, че в случая от негова страна не се твърди в държавата си по произход да е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, каквито изисква разпоредбата на чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ. Няма изложени и твърдения за наличие на обстоятелства измежду предвидените в чл. 9, ал. 6 от ЗУБ. Не са налице и условията за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Съгласно цитираната разпоредба хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер или на други основания, предвидени в българското законодателство, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на ВКБООН, като тази законова хипотеза представлява особена закрила, която се предоставя в изключителни случаи. Под "други причини от хуманитарен характер" по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а се визират останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход (така Решение № 4218 от 01.04.2021г. на ВАС по адм. д. № 1466/2021г., Решение № 8973 от 07.07.2020г. на ВАС по адм. д. № 14546/2019г.). В конкретния случай такива други причини от хуманитарен характер не

се изтъкват и в този смисъл не са налице основанията на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Ответният орган не е извършил преценка и относно материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, съгласно която хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като "тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт". Вземайки в предвид посоченото по-горе и информацията съдържаща се в посочените справки от дирекция „Международна дейност“ следва да се приеме, че към настоящия момент положението в Сомалия отговаря на критериите, заложиени в чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ – „вътрешен въоръжен конфликт“, който до степен на безогледност и/или повсеместност е обхванал цялата територия на страната и поставя в риск и от посегателство живота и здравето на всички цивилни граждани. Дори да се приеме, че няма достатъчно данни, относно водещия се на територията на Сомалия въоръжен конфликт да се характеризира с безогледно насилие (чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ), не е изследвана опасността за чужденеца от последицата на този нестихващ въоръжен конфликт, както и тежката и задълбочаваща се хуманитарна криза, продоволствена несигурност и нуждаещите се от хуманитарна помощ. Според дадено от СЕС тълкуване в решение от 30.01.2014 г. по дело C-285/12 Diakite законодателят на Съюза е пожелал да предостави субсидиарна закрила на засегнатите лица не само в случаи на въоръжени международни конфликти по смисъла на международното хуманитарно право, но също така и в случаи на въоръжени вътрешни конфликти, при условие, че тези конфликти се характеризират с употребата на безогледно насилие. Според настоящия състав на съда, изложената ситуация относно страната на произход на кандидата разкрива характеристиките на вътрешен въоръжен конфликт по смисъла на чл.1 от Допълнителния протокол към Женевската конвенция от 12.08.1949 г. относно защитата на пострадалите при вътрешни въоръжени конфликти: конфликт, който се развива на територията на страната между нейните и отцепнически въоръжени сили или организирани въоръжени групировки, които под провеждането на отговорно командване упражняват над част от нейната територия контрол, позволяващ им да провеждат продължителни и съгласувани военни операции. Изнесената информация за страната на произход на кандидата показва, че за нея е налице реална опасност за живота и личността в случай на връщането ѝ на територията на Сомалия. На следващо място, органът не е изследвал възможността жалбоподателят да се ползва със закрила от друга държава, в която е пребивавала в продължение на около една година - Турция. Последната попада в обхвата на понятието "трета сигурна държава" по смисъла на § 1, т. 9 ДР ЗУБ. От изявленията на жалбоподателката в проведеното интервю се констатира, че същата, пребивавайки в Турция, няма опасения за живота или свободата си и не е изложена на опасност от преследване или тежко посегателство. Поради изложеното, оспореното решение в частта относно отказано предоставяне на хуманитарен статут следва да бъде отменено и върнато на органа за ново произнасяне.

От анализа на решенията, с които се потвърждава индивидуалния административен акт се открояват следните решения:

В Решение № 709/31.01.2024 г. постановено по адм.д. № 11550/2023 г., 9-ти състав на АССГ, образувано по жалба на турски гражданин срещу решение на интервюиращ орган, с което не е допусната последващата му молба до производство за предоставяне на международна закрила.

Процедурата е по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила, съгласно чл. 76а ЗУБ, и се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2 ЗУБ.

В съдебния акт изрично е посочено, че самите процедурни правила относно разглеждането на последващите молби са уредени в чл.42 от Директива 2013/32/ЕС, като е предоставено на държавите-членки право да могат да уредят в националното си законодателство правила за предварителното разглеждане съгласно член 40. Тези правила могат, *inter alia*: а) да задължават съответния кандидат да посочи фактите и да изложи доказателства, които оправдават новата процедура; Интервюиращ орган при ДАБ към МС е обсъдил представената молба от страна на търсещия закрила, като е приел, че оспорващият не е представил никакви нови доказателства от съществено значение за личното положение на молителя в страната му на произход, въпреки, че му е даден тридневен срок за представяне на писмени доказателства със Съобщение, преведено на разбираем за търсещия закрила език – турски с помощта на преводач от турски език.

В мотивите си съдът е посочил, че законосъобразно Интервюиращ орган при ДАБ към МС не е допуснал молбата за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила. Изложеното едва в жалбата, че оспорващият е политически репресиран в страната си на произход не може да бъде основание за допускане на молбата за разглеждане в общо производство, защото това са доводи само за защитната теза на оспорващия и писмени доказателства за личното положение на молителя не са ангажирани.

Ето защо и по изложените съображения, настоящата съдебна инстанция намира, че оспореното Решение, с което на основание чл.76б, ал. 1, т. 2 от Закона за убежището и бежанците не допусната последващата молба на турския гражданин до производство за предоставяне на международна закрила отговаря на изискванията за редовно действие на административните актове, предпоставя отхвърляне на предявената срещу него жалба и води до потвърждаването му.

Решение № 6583 от 28.05.2024 г., постановено по адм. д. № 1879/2024 г., 21-ви състав на АССГ, образувано по жалба на гражданин на Пакистан срещу решение на интервюиращ орган на ДАБ при МС, с което е отхвърлена молбата му за закрила - предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут като явно неоснователна.

Процедурата е в ускорено производство, съгл. чл. 70 от ЗУБ. При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 ЗУБ в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.

За да постанови решението си, Съдът изтъква следните мотиви: Възприема фактическа обстановка въз основа на събраните в хода на съдебното производство доказателства, не кредитира възраженията от страна на процесуалния представител на жалбоподателя, че административният орган не е обсъдил никакви източници на информация за страната му на произход, тъй като в справката няколкократно са посочени източниците, на които тя се базира - в самото съдържание и по линия като забележки с препратки.

За преценката за основателността на подадената молба за международна закрила, е изготвена справка на дирекция "Международна дейност" в ДАБ при МС за изясняване на актуалната политическа и икономическа обстановка в Ислямска република Пакистан, която в процесното решение, съдът е разгледал подробно изложените данни от нея.

Тук следва да се отбележи, че важно значение имат справките изготвяни от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, на които съдът се уповава, анализирайки ситуацията в страната по произход и в страната на обичайно пребиваване на чужденците.

По-нататък в съдебното решение е посочено, че са спазени административнопроизводствените правила и разпоредбите на материалния закон.

Решението е постановено след обстоен анализ на бежанската история на лицето, като изведените правни изводи за липса на основания по чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя са обосновани, правилни и съответстват на събраните в хода на административното производство доказателства. Административният орган е анализирал подробно и задълбочено бежанската история на чужденеца, както и справките на Дирекция "Международна дейност" на ДАБ относно Пакистан, с отчитане на общото положение в държавата.

Органът е извършил необходимите процесуални действия, при съблюдаване процесуалните норми на чл. 35 и чл. 36, ал. 3 от АПК и е изяснил релевантните факти. Мотивите на решението на интервюиращия орган, разкриват пълен анализ на доказателствените материали, а изводите относно обстоятелствата, относими към предпоставките за предоставяне на закрила, са изложени в решението по начина, указан в процесуалния закон. Обсъдени са всички доказателствени източници, като обосновано е прието, че не се установява наличие на някое от основанията за предоставяне на исканата международна закрила. Отказът за предоставяне международна закрила е основан на съдържащите се в мотивите на решението констатации относно преценката на ситуацията в Пакистан и липсата на данни за осъществено преследване по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, основано на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение, за упражнявано физическо насилие и репресии. Преценена е възможността за предоставяне на хуманитарен статут и за прилагане на чл. 9 от ЗУБ. В резултат на задълбочен анализ на събраните доказателства е формиран обоснован извод за отсъствие на установените в ЗУБ материалноправни предпоставки. Обжалваният административен акт е издаден в съответствие с материалния закон.

Посочените по време на проведеното от ДАБ интервю мотиви, настоящият състав намира, че не са от кръга на обстоятелствата по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, поради което не са налице обстоятелства, които да предполагат необходимост от закрила. Кандидатът не е преследван поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение.

Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание молителят не е направил. В решението са разгледани и обсъдени и обстоятелствата по т. 3 на чл. 9, ал. 1 ЗУБ - тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Поради изложеното, с оспореното решение законосъобразно е отказано предоставяне на международна закрила. Не са налице основания за отмяна на оспореното решение, поради което жалбата следва да се отхвърли, като неоснователна.

Решение № 5543 от 08.05.2024 г., постановено по адм.д. № 2369/2024 г. по описа на ВАС, Трето отделение. Образувано е по касационна жалба от И. Ц. , гражданка на Украйна, против решение № 458 от 16.01.2024 г., постановено по адм. дело № 7099/2023 г. по описа на Административен съд София-град, с което е отхвърлена жалбата ѝ с правно основание чл. 256, ал. 1 от АПК срещу бездействие на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

Основното възражение в касационната жалба е, че съдът неправилно е приел, че наличието на временна закрила по отношение на жалбоподателката е основание молбата ѝ за международна закрила да не бъде регистрирана. Счита, че законът не лишава бенефициерите на временната закрила да подават молби за международна закрила. Претендира се отмяна на съдебното решение. Направено е особено искане за

отправяне на преюдициално запитване до Съда на ЕС за изясняване на въпроса, дали приложимата национална уредба може да допусне да не се приемат и регистрират молби за международна закрила, подадени от разселени лица от Украйна, обхванати от режима на временна закрила.

По делото пред Първостепенния съд, безспорно е установено, че гражданката на Украйна се ползва със статут на временна закрила, съгласно Решение № 144 от 10.03.2022 г. на Министерския съвет (МС), на основание чл. 2, ал. 2 от ЗУБ, е предоставена временна закрила на разселените лица от Украйна в Република България от 24.02.2022 г. за срок от една година.

Решаващият съд е отхвърлил жалбата на Ц. като неоснователна, като за да достигне до този правен резултат, в обжалваното решение се е позовал на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г., в съответствие с член 5, § 1 от Директива 2001/55/ЕО относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов поток от разселени лица и мерките за постигане на баланс в усилията на държавите членки по приемане на такива лица и поемане на последиците от това (Директива 2001/55/ЕО) е установено съществуването на масово навлизане в Съюза на разселени лица, които е трябвало да напуснат Украйна вследствие на въоръжен конфликт, Решение № 144 от 10.03.2022 г. на Министерския съвет (МС), на основание чл. 2, ал. 2 от ЗУБ, е предоставена временна закрила на разселените лица от Украйна в Република България от 24.02.2022 г. за срок от една година и заповед №РД 05-263/08.04.2022 г. на председателя на ДАБ, също и на чл. 68, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, който гласи, че при действието на временната закрила производство за предоставяне на международна закрила се образува за чужденец, подал молба за международна закрила, с регистрирането на чужденеца след прекратяването или отнемането на временната закрила. В своето решение съдът е посочил, че е налице изрична регламентация за недопустимост на правоотношението във връзка с предоставяне на международна закрила и законодателят изрично е регламентирал, че в тези случаи административното производство за предоставяне на международна закрила се образува с регистрирането на чужденеца, търсещ международна закрила, но едва след прекратяването или отнемането на временната закрила.

Върховният административен съд на Република България е стигнал до заключението, че постановеното решение на АССГ е правилно.

С постановения акт, решаващият съд правилно и точно е изложил фактическата обстановка, като подробно е анализирал и обсъдил всички твърдения и възражения на страните и представени по делото доказателства. На база изяснената фактическа обстановка и относимата правна уредба са изложени обосновани правни изводи. Мотивите в съдебното решение са формирани след анализ на възприетите факти.

Върховният административен съд, в състав на трето отделение споделя изцяло изводите на първоинстанционния съд и намира постановеното от него решение за валидно, допустимо и правилно, поради което и на основание чл. 221, ал. 2 АПК следва да се направи препращане към мотивите на първоинстанционното решение.

Правилно решаващият съд е посочил в решението си, че по спорния въпрос има прието Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г., в съответствие с член 5, § 1 от Директива 2001/55/ЕО относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов поток от разселени лица и мерките за постигане на баланс в усилията на държавите членки по приемане на такива лица и поемане на последиците от това (Директива 2001/55/ЕО) е установено съществуването на масово навлизане в Съюза на разселени лица, които е трябвало да напуснат Украйна вследствие на въоръжен конфликт. В посоченото решение се посочва, че „Предметът на настоящото решение е въвеждането на временна закрила за украинските граждани, пребиваващи в Украйна, които са били разселени на или след 24 февруари 2022 г. като

резултат от военното нашествие на руските въоръжени сили, започнало на тази дата. Временна закрила следва да се въведе и за граждани на трети държави, различни от Украйна, които са били разселени от Украйна на или след 24 февруари 2022 г. и които са се ползвали със статут на бежанец или равностойна закрила преди 24 февруари 2022 г.“. В следствие на това решение е прието и Решение № 144 от 10.03.2022 г. на Министерския съвет (МС), на основание чл. 2, ал. 2 от ЗУБ, е предоставена временна закрила на разселените лица от Украйна в Република България от 24.02.2022 г. за срок от една година, като срокът е бил удължен с няколко последващи изменения на решението на МС (последно изменение с Решение № 67 от 1 февруари 2024 г. на МС) и срокът на регистрационните карти на чужденци с предоставена временна закрила, се удължава до 4 март 2025 г.

От страна на председателя на ДАБ е издадена Заповед № РД05-263 от 08.04.2022 г., съгласно т. 1 на която се нарежда незабавно преустановяване на регистрирането и образуването на производства по предоставянето на международна закрила по молби, подадени от разселени лица от Украйна, като вместо това същите да бъдат регистрирани като чужденци, на които е предоставена временна закрила. Цитираната заповед е обжалвана и потвърдена по съдебен ред като правилна и законосъобразна. В Решение № 7885 от 14.07.2023 г. на ВАС по касационно административно дело № 1992 от 2023 г. решаващият състав посочва, че с разпоредбата на чл. 68, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, законодателят изрично е акцентирал, че в случаите на административно производство по предоставяне на международна закрила, производството се образува с регистрирането на лицето търсещо международна закрила, но едва след прекратяването или отнемането на временната закрила. Това правилно съобразява и първоинстанционният съд. Налице е изрична нормативна уредба в ЗУБ. Настоящата инстанция споделя извода на решаващия съд в обжалваното решение, че не се констатира незаконосъобразно бездействие по чл. 256 от АПК от страна на председателя на ДАБ или длъжностни лица от състава на агенцията.

Освен изложеното, жалбоподателката е избрала неправилен ред за защита. Отказът за разглеждане по същество на искане за издаване на индивидуален административен акт подлежи на обжалване по друг, предвиден в АПК ред.

По отношение на особеното искане за отправяне на преюдициално запитване до Съда на ЕС с въпроси относно тълкуването на Директива 2001/55/ЕО и Хартата на основните права на Европейския съюз във връзка с настоящата инстанция намира, че няма основание за отправяне на такова запитване, доколкото уредбата в правото на ЕС и националното право в Република България са синхронизирани. Разпоредбите са ясни и не се нуждаят от тълкуване. Воден от гореизложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Върховният административен съд, трето отделение, оставя в сила решение № 458 от 16.01.2024 г., постановено по адм. дело № 7099/2023 г. по описа на Административен съд София-град.

2. От анализа на решенията, с които се **отменя** индивидуалния административен акт се открояват следните решения в полза на чуждия гражданин:

Решение № 2097 от 29.03.2024 г., постановено по адм.д. № 1877/2024 г. на АССГ, Първо отделение, 65-ти състав.

Процедурата е по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила, съгласно чл. 76а ЗУБ, и се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2 ЗУБ.

Образувано е по жалба на Д. К., гражданин на У., срещу Решение издадено от интервюиращ орган при Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет (МС), с което не е допусната до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба.

Първото искане за закрила на жалбоподателя е с молба от 26.04.2002 г., подадена от майка му. С Решение 653 от 16.07.2003 г. на председателя на ДАБ – МС е отказано предоставяне на статут на бежанец. С Решение № 11919 от 17.12.2023 г. по адм.д № 8584/2003 г. на ВАС, тричленен състав, оставено в сила с Решение № 2302 от 15.03.2004 г. по адм.д. № 501/2004г. на ВАС, петчленен състав, жалбата срещу него е отхвърлена. С последваща молба Д. К., отново, вече лично, сезира председателя на ДАБ – МС с искане за закрила. Като ново обстоятелство посочва, че пребивава в България от 2002 г. (когато е бил на 4 години), има семейство - полусестра и майка, целият му съзнателен живот е преминал в страната, говори български език и всичките му социални, публични и лични контакти са в България. Същевременно няма връзка и контакти с никого в У., не владее узбекски и е православен християнин, докато 96 % от населението в У. изповядва Исляма.

Съгласно чл. 76в, ал. 1 ЗУБ при провеждане на тази процедура за предварително разглеждане на последваща молба по раздел III от глава шеста от ЗУБ, чужденците се ползват от правото по чл. 23, ал. 1 ЗУБ на съдействие и помощ от страна на ВКБООН и на други правителствени или неправителствени организации, правото по чл. 29, ал. 1, т. 8 ЗУБ на преводач и тълковник, по чл. 29а ЗУБ на достъп до събраната информация, въз основа на която ще се вземе решението, и по чл. 58, ал. 7 ЗУБ за подаването на молба за международна закрила от чужденец с временна закрила. В чл. 76в, ал. 2 и ал. 3 ЗУБ са посочени правата, които не се признават в процедурата за предварително разглеждане на последваща молба. Нормата на чл. 76б от ЗУБ не предвижда провеждането на лично интервю с чужденеца, както и в посочените хипотези на чл. 76в от ЗУБ, чужденците не се ползват от правата по чл. 23, ал. 1, чл. 29, ал. 1, т. 8, чл. 29а и чл. 58, ал. 7. Посочените обстоятелства, обаче не изключват приложимостта на общите правила по раздел I, глава VI от закона, включително и приложимостта на чл. 58, ал. 5 от ЗУБ, съгласно който на чужденеца, заявил желание да кандидатства за международна закрила, се дават указания относно реда за подаване на молбата.

Преписката не съдържа доказателства за нарушаване в настоящото производство правата на жалбоподателя по чл. 76в, ал.1 ЗУБ – липсват данни да е потърсил съдействие и помощ от страна на ВКБООН, ползва адвокатска помощ; няма данни да е поискал достъп до събраната информация, въз основа на която ще бъде взето решение /чл. 29а ЗУБ/. Жалбоподателят не се ползва от временна закрила, което изключва приложението на чл. 58, ал. 7 ЗУБ. С последващата молба е представена Резолюция на Европейския парламент от 4 октомври 2023г. относно У. Тази резолюция сочи на заявени в молбата нови обстоятелства свързани със ситуацията в страната на произход на жалбоподателя. Тя е обсъдена в обжалваното решение в светлината на информацията, съдържаща се в справките, изготвени от дирекция “Международна дейност” при ДАБ.

В настоящия случай, са налице данни, съдържащи се в официални документи, че са налице нови обстоятелства от съществено значение относно държавата на произход на жалбоподателя. От момента на предходното решение на председателя на ДАБ – МС са изминали двадесет години. Изложеното в приложената резолюция на Европейския парламент сочи на проблеми с правата в У. Дали действително е налице основание за предоставяне на закрила е въпрос, който следва да бъде разгледан в общо производство по същество.

Следва да се съобразят и обстоятелствата, изложени в молбата, свързани със семейството на жалбоподателя и връзките му с България, както и липсата на връзка с У., доколкото с последващата молба е поискано предоставяне на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както и обстоятелството, че при разглеждане на предходната му молба за закрила жалбоподателят е бил непълнолетен и не е имал собствена бежанска история. Следва да съобрази и целта на производството по чл. 76б

от ЗУБ, която не е да бъде преграден пътят на търсещите закрила към същата с решение по предварителната допустимост на молбата, а да се даде възможност за закрила на тези лица, които имат нови съществени данни или за страната по произход, или свързани с личното им положение – да получат своевременно разглеждане на тези заявени обстоятелства. Следва да се съобрази и че препращането на чл. 76б, ал. 1 от ЗУБ е към чл. 13, ал. 2, т. 4 от ЗУБ – а именно, когато лицето не представи никакви доказателства, каквато не е настоящата хипотеза. Наличието на нова ситуация в страната на произход и евентуалното ѝ отношение към личната бежанска история налага изясняването им в рамките на лично интервю.

Воден от горното, АССГ отменя, по жалба на Д. К., гражданин на У., Решението, издадено от интервюиращ орган при Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, с което не е допусната до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба и изпраща делото като преписка на компетентния орган на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет за ново разглеждане и произнасяне по последваща молба на Д. К., гражданин на У., при изпълнение на задължителните указания по прилагането и тълкуването на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

С Решение № 2043/28.03.2024 г. по адм. дело № 5827/2021 г., 69-ти състав на АССГ е отменил Решението на интервюиращ орган в РПЦ-гр.София, ПМЗ „Враждебна“, относно последваща молба за международна закрила, на РПЦ-София, ДАБ при МС от С. К. гражданка на Т. и връща административната преписка на административния орган за разглеждане на последващата молба на С. К. по общия ред, при съобразяване на указанията, дадени с решението, съгласно чл. 173, ал. 2 от АПК.

Административното производство е образувано по процедура на предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила от К. С., гражданка на Т., и е на основание чл. 76а от ЗУБ. Процедурата е приключила с Решение, с което на основание чл. 76б, ал. 1, т. 2 ЗУБ, Интервюиращия орган на ДАБ при МС не е допуснал последващата молба до производство по общия ред за предоставяне на международна закрила. Решението е обжалвано и е образувано адм.д. № 5827/2021 г., по описа на съда за 2021 г., 69-ти състав.

АССГ с Определение отправя преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз на основание чл. 267, ал. 2 ДФЕС и спира производството по адм.дело № 5827/2021 г. до произнасяне на Съда на ЕС на основание чл. 23 от Статута на Съда на ЕС, по следните въпроси поставени от Българския съд - АССГ:

1. За целите на квалифициране на насилието над жени, основано на пола, като основание за предоставяне на международна закрила по Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и по Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, ОВ L 337, 20.12.2011 г., приложими ли са съгласно Съображение 17 от Директива 2011/95/ЕС дефинициите и определенията по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г. и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, или насилието над жени, основано на пола, като основание за предоставяне на международна закрила по Директива 2011/95 има самостоятелно значение, различно от това в посочените актове на международното право?

2. Следва ли за установяване на принадлежност към определена социална група, като мотив за преследване по чл.10, пар.1, б. г Директива 2011/95, при твърдения за насилие над жени, основано на пола, да се отчете единствено биологичният или социалният пол на жертвата на преследване (насилие, насочено срещу жена, само защото е жена), могат ли конкретните форми/актове/действия на преследване като посочените неизчерпателно в Съображение 30 от Директива 2011/95/ЕС да бъдат определящи за „видимостта на групата в обществото, т.е. нейна отличителна черта, в зависимост от условията в страната на произход или тези актове са относими единствено към действията на преследване по чл. 9, пар. 2, б. а и б. е от Директива 2011/95?

3. При твърдяно от кандидата за закрила насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие, представлява ли биологичният или социален пол достатъчно основание за определяне на принадлежност към определена социална група по чл.10, пар.1, б. г от Директива 2011/95 или следва да се установи допълнителна отличителна черта на групата, при буквално, словесно тълкуване на разпоредбата на чл.10, пар.1, б. г от Директива 2011/95/ЕС, която поставя изискванията в условие на кумулативност, а аспектите на пола – на алтернативност?

4. Следва ли причинно-следствената връзка по чл. 9, пар. 3 от Директива 2011/95 при твърдяно насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие от недържавен субект на преследване по смисъла на чл. 6, б. в от Директива 2011/95, да се тълкува, че е достатъчно да се установи връзка между мотивите, посочени в член 10, и действията на преследване по параграф 1, или задължително следва да се установи липса на закрила срещу твърдяното преследване, респ. налице ли е връзката в случаите, когато недържавните субекти на преследване не възприемат отделните актове на преследване/насилие, като такова, свързано с пола на преследваното лице?

5. При изпълнение на останалите изисквания за това, може ли реалната заплаха с убийство на честта при евентуално връщане в страната на произход да обоснове предоставяне на субсидиарна закрила по чл. 15, б. а от Директива 2011/95, вр. чл. 2 ЕКПЧ (никой не може умишлено да бъде лишен от живот) или следва да се квалифицира като посегателство по чл. 15, б. б от Директива 2011/95, вр. чл. 3 ЕКПЧ, както са тълкувани в практиката на Европейския съд за правата на човека, при съвкупна преценка с опасност от други актове на насилие, основано на пола, респ. достатъчно ли е за предоставяне на тази закрила заявеното от кандидата субективно нежелание да получи закрилата на държавата си на произход?

На основание на отправеното преюдициално запитване от запитващата юрисдикция АССГ - България е образувано дело С-621/21 г. по описа на Съда на Европейския съюз (СЕС), със страни К. С. срещу Интервюиращ орган на ДАБ при МС при участието на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в България.

След като е изложил подробно своите съображения в решението си, диспозитива на Решението на СЕС (голям състав) от 16 януари 2024 г., е следният:

1) Член 10 , параграф 1, буква г) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година, относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единният статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията на субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, трябва да се тълкува в смисъл, че

В зависимост от условията, преобладаващи в държавата на произход, за принадлежащи към “определена социална група” като „мотив за преследване“, който може да доведе до признаването на статут на бежанец, могат да се считат, както жените от тази държава в своята цялост, така и по-ограничени групи жени, които споделят допълнителна обща характеристика.

2) Член 9, параграф 3 от Директива 2011/95/ЕС

Трябва да се тълкува в смисъл, че

Когато молител твърди, че се опасява от преследване от недържавни субекти в държавата си на произход, не е необходимо да се установява връзката между един от мотивите за преследване, посочени в член 10, параграф 1 от тази директива, и такива действия на преследване, ако такава връзка може да бъде установена между един от тези мотиви за преследване и липсата за закрила срущу тези действия от субектите на закрила, посочени в член 7, параграф 1 от споменатата директива.

3) Член 15, буква а) и б) от Директива 2011/95/ЕС

Трябва да се тълкува в смисъл, че

Понятието „тежки посегателства“ обхваща реална заплаха за молителя да бъде убит или да бъде подложен на актове на насилие от страна на член на неговото семейство или общност поради предполагаемо нарушаване на културни, религиозни или традиционни норми, и че следователно това понятие може да доведе до признаване на статут на субсидиарна закрила по смисъла на член 2), буква ж) от тази директива.

Като разглежда подробно описаната в решението на АССГ, фактическа обстановка по случая, независимо, че предмет на адм. дело № 5827/2021 г. е допустимостта на последваща молба на турската гражданка, решаващия 69-ти състав на АССГ се произнася и по същество за предоставяне на международна закрила на чуждата гражданка, като в рамките на 72 страници излага своите мотиви, взимайки предвид становищата по делото в СЕС, Решението на СЕС, Заключението на Генералния адвокат и представените доказателства по адм.д. №5827/2021 г., както пред административния орган, така и тези, представени в съдебно заседание пред Българския съд. В Решението си АССГ се мотивира сочейки, както относими към бежанското право Международни разпоредби, така и разпоредби на Европейското и Българското законодателства. Позовава се на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, която е приета от Общото събрание на ООН на 18 декември 1979 г. и е ратифицирана от България през 1881 г. (наричана по-нататък CEDAW).

Тази конвенция е допълнена с препоръки, изготвени от Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, в това число Обща препоръка № 19 от 1992 г., относно насилието срещу жени, актуализирана с Общата препоръка № 35 от 2017 г., относно основаното на пола насилие над жени.

В Решението си АССГ разглежда и се позовава на разпоредби и на ЕКЗПЧ, Истанбулската конвенция и др. В решението 69-ти състав на АССГ разглежда оттеглянето на Т. от Истанбулската конвенция през 2021 г., което предизвиква тревога сред местните групи за правата на жените и в международен план. Смята се, че това е показателно за липсата на ангажимент от страна на турските власти за защита на жените от насилие и за насърчаване на равенството между половете. Оттегляйки се от Конвенцията, Турция вече не подлежи на контрол от страна на Експертната група за действие срещу насилието над жени (GREVIO), Центровете за превенция и мониторинг на насилието във всяка провинция на Турция са друг централен стълб на усилията за борба с домашното насилие, като решаващия състав на АССГ сочи в Решението си различни случаи на насилие над жени, относимите закони и превенции в Турция.

АССГ е посочил в решението си, че както в Конституцията на Турция е залегнало равенството между половете, така и в международните договори за правата на човека, по които Турция е страна – по специално Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW) и Европейската конвенция за правата на човека. Независимо от това, обаче след оттеглянето на Турция от Истанбулската конвенция, турските власти представят свой собствен план за действие за борба с насилието срещу жени, планът за действие, обаче не споменава „равенство

между половете“, нито организациите за правата на жените са консултирани по време на разработването му.

Според решаващия състав на АССГ, посочените от него случаи на насилие над жени в Турция са идентични с този на К. С.. Предвид изложените в решението си мотиви, съдът намира за напълно произволни и направени, при пълна липса на релевантна информация за страната на произход, доводите на административния орган, че „на нейна страна не е застанало дори родното ѝ семейство“, при изнесените от кандидатката данни в интервю от 25.10.2019 г. Очевидно се касае за традиционни нагласи, които са толкова дълбоко вкоренени в местното общество, че то изключва възможност за всякакво отклонение от тях, а евентуално отклонение е толкова тежко, че се наказва със смърт. В тази насока е и тълкуването, дадено в т. 50 - т. 58 от решението по дело С-621/21 г.

С решението, АССГ дава и указание в посока на това, че разглеждайки случая, следва да се съобрази статута на К. С., която е ниско образована, без социална подкрепа и икономическа независимост, в общество, което не гледа с добро око на самотните жени. Според съда, не могат да се правят непременно негативни изводи за кандидатката, поради това, че не е потърсила помощ от полицейски, или други официални органи в страната си на произход. Показателни в това отношение са всички посочени в решението на съда, случаи на жени от доклада на HRW, които са изразили разочарованието си, че не срещнали търсената подкрепа от компетентните държавни органи.

В решението, решаващия съд сочи, при съобразяване на цитираната в решението информация за страната на произход на кандидатката и съобразено с пола тълкуване нововъведените ѝ твърдения по начин и последователност, подробно разяснени в Решение на СЕС от 16 януари 2024 г. по дело С-621/21 г., тези обстоятелства биха увеличили в значителна степен вероятността молителката да бъде призната за лице, на което да бъде предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Въпреки, че някои държави-членки, сред които е и България не са ратифицирали Истанбулската конвенция, разпоредбите на тази директива, и по-специално чл. 10, параграф 1, буква г) от нея следва да се тълкуват в съответствие с Истанбулската конвенция (т. 47 от решение по дело С-621/21 г.).

Релевантен мотив за преследване на К. С. е принадлежността ѝ към определена „социална група“ по см. на чл. 10, § 1, б. „г“ от Директива 2011/95/ЕС. При данните за страната на произход на кандидатката, конкретно за областта Д., от която произхожда, във връзка с данните за рожденното и семейство – консервативно, кюрдско семейство, и наведените елементи от бежанската ѝ история, съдът приема, че това е „определена социална група“ на жените от област Д. в югоизточна Т., които са се отклонили от наложените в това общество социални и морални норми, които ги задължават да живеят в принудителна съпругеска връзка (принудителен брак), независимо от упражнявано в тази връзка домашно насилие. Именно поради преживени в брачната връзка актове на насилие, основано на пола, жените се принуждават да напуснат домовете си и съпруга си, като останат самотни и без подкрепа в общността. Тези социални норми изключват възможността за жената да напусне подобна семейна връзка, а при наличие на подобно напускане изискват от „опетнените семейства“ да накажат жената с „убийство на частта“.

Актовете на преследване спрямо тези категории жени са свързани с насилие, основано на пола (чл. 9, §2, б. „А“ и б. „Е“ от Директива 2011/95). По дефиниция, отбелязва в решението си съда, това е насилие в семейството – между половете, поради исторически сложило се неравенство между тях. Семейството по дефиниция налага ограничения с оглед осъществяването от половете биологични и социални функции. Независимо от тези или други ограничения или традиции никой не трябва да бъде

принуден да търпи актове на основание на пола насилие, особено такива, свързани с нарушаване на основните права на човека или които водят до нарушаване на тези права, достатъчно тежки по своето естество или повтаряемост.

Всички тези форми/актове на насилие представляват тежки нарушения на човешките права на жените и момичетата – релевантно обстоятелство по чл. 9, § 1, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС.

По изложените съображения съдът приема, че К. С. следва да се определи като член на „определена социална група“, каквато представляват жените в Д..

Дифиниращите социалната група и белезите на отклонение, според съда, са отклонението на К. С. от общоприетите социални и морални норми в обществото, което я прави различна от другите членове на това общество.

В страната си на произход К. С. е била жертва на принудителен брак, преживяла е домашно насилие-повтарящи се актове на физическо, сексуално, психологическо и икономическо насилие, както и заплахи за такива актове от съпруга ѝ, от неговото и рожденното ѝ семейство.

Спрямо кандидатката вече са осъществени актове на преследване по смисъла на чл. 9, § 1 и § 2, б. „а“ и б. „е“ от Директива 2011/95/ЕС. Според съда, бежанската история на К. С. изобилства от случаи преживяни от нея в периода от 2010 г. до 06.09.2016 г. актове на домашно насилие, като самата кандидатка уточнява, че споделя само по-големите от тях, тъй като другите била приела като ежедневие, което трябва да понася. В тяхна подкрепа са приложени документи (чл. 4, § 2 от КД), включително жалби до пракуратурата от 09.01.2017 г. („Има опасност за живота ми , моля да бъде защитена“).

Още от първата си молба за закрила е посочила, че животът ѝ в Турция е в опасност и се страхува.

По изложените съображения, 69-ти състав на АССГ приема за доказано наличието на основание за предоставяне на бежански статут на К. С., съгл. чл. 8, ал. 1 от ЗУБ – поради основателни опасения от преследване, основано към принадлежност към определена социална група, поради които кандидатката се намира извън държавата си на произход и по тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Касае се за недържавен обект на преследване. Доказана е и причинно-следствена връзка по чл. 9, § 3 от Директива 2011/95/ЕС.

Освен това, според съда, при наличие на действие на преследване, извършено от недържавен субект, условието по чл. 9, § 3 от Директива 2011/95/ЕС е изпълнено, когато това действие се основава на някой от посочените в чл. 10, § 1 от тази директива мотиви за преследване, дори ако липсата на закрила не се основава на тези мотиви, това условие следва да се счита изпълнено.

По изложените съображения съда отменя обжалваното решение на интервюиращия орган и връща преписката на административния орган за разглеждане на молбата ѝ за закрила в производство по общия ред, при спазване на гаранциите, дадени с разпоредбите на глава II. В случай, че при новото си произнасяне компетентният орган стигне до заключение, че спрямо К. С. не са налице препоставките за предоставяне на статут на бежанец, то той следва да ѝ предостави хуманитарен статут, в какъвто смисъл са задължителните указания на решаващия съдебен състав по прилагането на закона, съгласно чл. 173, ал. 2 от АПК.

За тази цел с писмо до К. С., на единствено посочения от чуждата гражданка адрес беше призована да се яви за регистрация.

На посочения в писмото ден и час същата не се е явила за регистрация, поради което не се и образува производство по общия ред по молбата ѝ за международна закрила, съгласно ЗУБ.

Доколкото в съдебно заседание бе докладвана от съда, „молба от 05.02.2024 г. от жалбоподателката С. К., чрез адв. И., за невъзможност за личното ѝ явяване в днешното о.с.з.“, а процесуалния представител на жалбоподателката в съдебно заседание, адвокат, декларира, независимо, че С. К. се намира в Германия, тя „поддържа контакт с нея и тя ще се върне“, и при връчване на поканата за регистрация адв. М. заявява, че турската гражданка, не само се намира в Германия, но има и легално пребиване в Германия, факт, който беше пропуснат в съдебно заседание на 06.03.2024 г. пред съда, от, отдел „Дъблин“ към Дирекция КПМЗ. Не на последно място, считаме, че казуси възникнали пред Българския съд и необходимост според запитващата юрисдикция от отправяне на предиюдициално запитване до Съда на Европейския съюз (СЕС), следва да се отправят, след допускане на последваща молба до производство по общия ред и с регистрирането на чужденеца като „кандидат-бежанец“, образуване на производството по общия ред, при евентуален отказ на административния орган от предоставяне на международна закрила на чужденеца, и той съответно обжалва отказът, едва тогава може да се отправя преюдициално запитване до СЕС.

Решение № 7119 от 31 май 2024 г. постановено по адм.д. № 2185/2024 г. на АССГ, 47-ми състав, образувано по жалба на Д. Д. гражданин на Туркменистан срещу ОТКАЗ да се предостави временна закрила в РБ, обективиран в писмо изх.№ЦУ-15-116-2 от 15.02.2024 г. на Председателя на ДАБ.

Преседателя на ДАБ при МС беше задължен с решение от 23.11.2023 г. по адм.дело № 6293/23 г. на АССГ, 11-ти състав, да се произнесе изрично като в тази връзка е постановено процесното писмо.

Адм.дело № 6293/23 г. на АССГ беше образувано по искане на Д. Д. – гражданин на Туркменистан срещу противоправно бездействие на Председателя на ДАБ към МС да го регистрира като ползвател на временна закрила и да му издаде регистрационна карта за временна закрила по смисъла на чл.1а, ал.3 от ЗУБ

Делото приключи с Решение № 7213 от 23.11.2023 г., с което АССГ, 11-ти състав отхвърля искането на Д. Д. – гражданин на Туркменистан срещу противоправно бездействие на Председателя на ДАБ към МС да го регистрира като ползвател на временна закрила и да му издаде регистрационна карта за временна закрила по смисъла на чл.1а, ал.3 от ЗУБ.

връща преписката на Председателя на ДАБ за произнасяне по молбата от 26.06.2023г. на Д. Д. за предоставяне на временна закрила.

- Именно в изпълнение на указанията на съда за произнасяне по молбата от 26.06.2023 г. на Д. Д. за предоставяне на временна закрила на жалбоподателя, чрез неговия пълномощник, му е връчено и писмо 15.02.2024 г. на Председателя на ДАБ, с което е отказано на Турменистанския гражданин предоставяне на временна закрила. Отказът, обективиран в процесното писмо е обжалван от чуждия гражданин, пред АССГ. Образуваното адм. д. № 2185/2024 г. на АССГ, 47-ми състав приключи със постановяване на визирания по-горе съдебен акт - Решение № 7213 от 23.11.2023 г.

В мотивите на постановления си акт, съдът намира, че ответникът не е разбрал правилно указанията на състава и се е произнесъл извън пределите на своята материална компетентност, защото предоставянето на правото на временна закрила видно от чл. 2, ал. 2 вр. с 1а, ал. 3 от ЗУБ е с решение на МС въз основа решение на Съвета на ЕС, а не с акт на председателя на ДАБ.

Следва да се има предвид, че в писмото ответникът се е позовал на чл.4, ал.1 от ЗУБ, че всеки чужденец може да поиска предоставянето на временна закрила като желанието се заявява лично, но въпреки изложеното е направен извода, че "на лицето не трябва да се предостави временна закрила".

Според решаващия съд, с издаденият акт, въпреки че преписката е върната от съда на органа, същият е излязъл извън пределите на своята материална компетентност.

Не е вярно, че органът преценява дали да предостави временна закрила или не – на основание чл. 41, ал. 1, т. 5 от ЗУБ. Посочената норма е свързана с издаването на регистрационна карта и разпоредбата е в раздел IV „Документи на чужденците, подали молба за закрила или получили закрила“. Видно от чл.1а, ал.3 от ЗУБ временната закрила се предоставя в случай на масово навлизане на чужденци, които са принудени да напуснат държавата си по произход, поради въоръжен конфликт и т.н., като предоставянето става с решение на МС въз основа на решение на ЕС – чл.2, ал. 2 от ЗУБ, а не с акт на Председателя на ДАБ. Последният може само по чл. 82, ал. 2 от ЗУБ да отнеме предоставената временна закрила, освен че същата се прекратява отново с решение на ЕС. Следователно – предоставянето и прекратяване на временната закрила става с решение на МС и ЕС. Не е спорно, че въз основа на решение на МС №54 от 25.01.2024 г. срока на закрила във връзка с решение на ЕС е удължен до март 2025 г. Ответникът при връщането е трябвало да съобрази какво е искането на молителя и дали не е искане да бъде регистриран като лице с временна закрила и да му се предостави регистрационна карта. Именно за последната в решение №7213 от 23.11.2023 г. се говори в мотивите –че отказът за регистрация следва изрично да се мотивира. За това е върната преписката на органа –да се произнесе с мотиви по отказа за регистрация, а не за предоставяне на временна закрила, както неправилно е разбрал решението и указания.

Изрично в чл. 1 е посочено, че временната закрила не предрешава признаването на статут на бежанец. Решение на Съвета се издава за констатацията за наличието на масов поток от разселени лица, видно от чл. 5. Също така съгласно чл. 6, т. 2 от Директивата временната закрила се преустановява, когато с решение на Съвета се установи, че положението в страната по произход е такова, че позволява безопасно и трайно завръщане на лицата, но на територията от която са разселени. Следователно в конкретния случай е предоставено на държавите членки да решат дали да разширят обхвата към лица като жалбоподателя. Това обаче не означава, че се дават правомощия на ответника, доколкото в ЗУБ в чл.2, ал. 2 изрично е разписано, че временната закрила се предоставя с решение на МС.

Неправилно е посочено в писмото, че преценката дали може лицата като жалбоподателя да се завърнат в страната си по произход безопасно и трайно -ще се прави инцидентно по повод издаването на регистрационна карта. На първо място това винаги трябва да се осъществява с конкретен акт /защото засяга права/ на конкретно основание, разписано в национална или общностна норма, даваща правомощия на ответника. Отделно от изложеното цитираните решения на МС само преповтарят съдържанието на т. 13 от мотивите на решение 2022/382 на Съвета, а същото препраща към отговорност на конкретната държава членка и конкретно решение.

Така убеден, съдът прави своето заключение, че трябва да се уважи жалбата и доколкото съдът следи служебно за валидността на акта постановява решението си, прогласява нищожност на отказ да се предостави временна закрила, на Председателя на ДАБ, и връща преписката на ответника за изпълнение на решение №7213/23.11.2023 г. по адм.дело №6293/23 г. и осъжда Държавната агенция за бежанците да заплати адвокатско възнаграждение.

Решението по адм.д. № 2185/2024 г. на АССГ, 47-ми състав е обжалвано в срок с Касационна жалба пред ВАС, като издадено в противоречие на материалният закон и при неразбиране на релевантните за случая правни положения. Това е така, доколкото първоинстанционният състав правилно е посочил, че по аргумент от нормата на чл. 2, ал. 2 вр. с 1а, ал. 3 ЗУБ временна закрила се предоставя въз основа на решение на Министерски съвет и във връзка с решение в този смисъл на ЕС, а не с акт на Председателя на ДАБ при МС. Същевременно обаче Съда пропуска много съществено обстоятелство, че след издаване на решение за предоставяне на временна закрила (от

МС), администрирането на заявления за ползване на такава закрила, както и всички останали производствени действия се извършват именно от органите на ДАБ при МС. В този смисъл именно Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС) е органът, който следва приемайки заявления за признаване на временна закрила да прави преценката дали съответният чужд гражданин отговаря на условията за това и респективно дали не е налице някоя от въведените от законодателя отрицателни предпоставки за ползване на този специален вид закрила. Министерски съвет на Република България не разполага с ресурс да извършва администрирането на заявления за ползване на такава закрила, както и всички останали производствени действия, затова те се извършват именно от органите на ДАБ при МС.

В обжалваното писмо изрично е обърнато внимание, че в член 2, параграф 2 от Съобщението на Европейската комисия за оперативни насоки за прилагането на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила е посочено, че предвидената в Директивата или в националните законодателства или адекватна закрила съгласно националното право на държавите членки се прилага по отношение на лицата без гражданство и граждани на трети държави, различни от Украйна, които могат да докажат, че са пребивавали законно в Украйна преди 24 февруари 2022 г. въз основа на валидно разрешение за постоянно пребиваване, издадено в съответствие с украинското право, и които не могат да се завърнат трайно в своята държава по произход или регион (рамките на своята държава) по произход при безопасни условия. Първоинстанционният състав необосновано не е взел предвид, че настоящият случай попада именно в тази хипотеза, доколкото за молителя Д. Д. е налице възможност да се установи безпроблемно в страната си на произход-Туркменистан, където е установено, че не съществува риск за неговите живот и сигурност.

Неизследването на фактическата обстановка в цялост и вземането предвид на всички обстоятелства от значение за делото е довело съда до погрешни изводи, които се отразяват на законосъобразността на съдебният акт.

Ако беше изследвал цялата фактическа обстановка и взел предвид всички обстоятелства и доказателства, както по настоящото дело, така и мотивите на съда в постановеното Решение № 7213/23.11.2023 г. по адм. дело № 6293/2023 г. по опис на АССГ, 11-ти състав, Първоинстанционния съд в настоящото производство, е следвало да стигне до правилния извод, че Председателят на ДАБ при МС, ответник по делото, е разбрал правилно указанията на състава и произнасяйки се по молбата на Д. Д. с процесното писмо не е превишил своите правомощия и не е „излязъл извън пределите на своята материална компетентност“, като е извършил преценка, относно изискванията за предоставяне на временна закрила на гражданина на Туркменистан.

Именно в мотивите на Решение № 7213/23.11.2023 г. по адм. дело № 6293/2023 г., решаващия 11-ти състав на АССГ изрично е посочил и е взел предвид, представеното доказателство по делото от жалбоподателя Д. Д., Решение на Председателя на ДАБ, с което е отговорено на въпроси на адвоката му по реда на ЗДОИ, във връзка с приложимите от ДАБ при МС условия и ред за издаване на регистрационна карта на лице с временна закрила, съгласно чл. 41, ал. 1, т. 5 от ЗУБ. Според даденото разяснение, „за да бъде извършена регистрация за временна закрила е необходимо чужденецът да се яви лично и да поиска временна закрила. Регистрация може да бъде извършена в районните управления на територията на Областна дирекция на МВР и СДВР, както и във всеки от РПЦ на ДАБ, включително и в ПМЗ „Овча купел“. След заявено желание за временна закрила, чужденецът следва да представи информация за самоличността си, семейните си връзки и да представи документ за самоличност. В случай, че отговаря на изискванията за предоставяне на временна

закрила, чужденецът се регистрира в Автоматизираната информационна система „Бежанци“ на ДАБ при МС и му се издава регистрационна карта, която удостоверява правата му на лице, ползващо се от временна закрила в Република България за срока на временната закрила“.

В обжалваното писмо изрично е обърнато внимание, че с молба си, Д. Д. претендира, че правото да се ползва от временна закрила произтича от приложимото РМС № 95/01.02.2023 г., с което е изменена т. 3 от РМС №144/2022 г. от 10 март 2022 г., изменено с Решения № 180 и № 240 на МС от 2022 г.: „Лицата с чуждо гражданство или без гражданство, пребивавали законно и напуснали Украйна в резултат на военните действия, които са влезли и останали на територията на РБългария, могат да получават временна закрила и без изричното им волеизявление и регистрация за ползване на временна закрила“.

Решение № 7213/23.11.2023 г. на съда, постановено по адм. дело № 6293/2023 г., решаващия 11-ти състав на АССГ изрично сочи, че „От израза „могат да получават“ следва, че те не получават автоматично временна закрила, а е нужно да се извърши съответна преценка от компетентния орган, както и в разяснението си по ЗДОИ, Председателят на ДАБ отговаря, че след заявено желание за временна закрила, чужденецът следва да представи информация за самоличността си, семейните си връзки и да представи документ за самоличност. В случай, че отговаря на изискванията за предоставяне на временна закрила, чужденецът се регистрира в Автоматизираната информационна система „Бежанци“ на ДАБ при МС и му се издава регистрационна карта, която удостоверява правата му на лице, ползващо се от временна закрила в Република България за срока на временната закрила. „Без изричното им волеизявление“ според съда не означава без тяхно участие, тъй като това е невъзможно, а без изрично да заявяват, че търсят именно временна закрила и искат регистрация за ползване на временна закрила“.

За да постанови отказът от регистрация, Председателят на ДАБ при МС е изследвал цялата фактическа обстановка и е взел предвид всички обстоятелства касаещи конкретния случай на Д. Д.

Председателят се е произнесъл по молбата, след запознаване с всички посочени и предоставени от чужденеца факти и обстоятелства, съдържащи се в личното досие на Д. Д. свързани с молбата му за предоставяне на временна закрила, относно преценка на наличността на предпоставки за предоставяне на временна закрила, като гражданин на трета страна - Туркменистан, а не гражданин на Украйна.

Самия Д. Д. нарича молбата си „молба за временна закрила“. Именно с регистрацията на чуждия гражданин се предоставя временната закрила и след това му се издава Регистрационна карта, като лице ползващо се от временна закрила в Република България.

Първоинстанционният съд не взел предвид, именно фактът, че за да постанови отказът от регистрация на гражданина на Туркменистан, Председателят на ДАБ при МС е изследвал цялата фактическа обстановка, и е взел предвид всички обстоятелства касаещи конкретния случай на Д. Д.

В процесното писмо, Председателят изрично сочи, че видно от украинско разрешение за пребиваване, като студент Д. Д. е пребивавал в Украйна към 24.02.2022 г. По негова информация е напуснал Украйна на 03.03.2022 г., в резултат на военните действия и е заминал за Румъния. Още същия ден е заминал от Румъния за Турция, където се е сдобил с българска виза, и обратно се е върнал в Румъния. Там е подал молба за закрила, но при наличие на българска виза е изпратен с трансфер за България, пак по негови твърдения, през месец ноември 2022 г., осъществен от румънските власти. Следователно председателят е взел предвид всички представени от

Д. Д писмени и устни доказателства и едва след това е постановил отказът от регистрация.

Видно от приемно-предавателния протокол на ГПУ-Силистра, Регионална дирекция „Гранична полиция“ Русе към ГД „Гранична полиция“ – МВР, с цел настаняване в РПЦ-София, е предаден в ПМЗ „Овча купел“ чужденецът Д. Д., гражданин на Туркменистан. След като е върнат от Румъния в България на 06.02.2023 г. е подал молба за международна закрила. Образованото административно производство по тази молба е приключило с Решение на интервюиращ орган на ДАБ при МС, с което е отхвърлена молбата за статут на бежанец и хуманитарен статут, като явно неоснователна. Решението е влязло в сила, тъй като е потвърдено с Решение № 3151/11.05.2023 г., постановено по адм. д. № 2281/2023 г., по описа на АССГ, което е окончателно и не подлежи на касационен контрол. В тази връзка статусът на Д. Д. в Както в административното, така и съдебното производство по тази молба е установено, че посочените от него причини за нежелание за връщане в страната на произход - Туркменистан не са в от кръга на обстоятелства по см. на чл. 8, ал. 1 и чл. 9 от ЗУБ и изобщо в предмета на ЗУБ.

Независимо, че двата вида закрила (международна и временна закрила) имат различни правни и фактически основания, председателят на ДАБ при МС е изследвал наличието на същите и в резултат на това, като е преценил, че чужденеца не отговаря на изискванията за предоставяне на временна закрила, в съответствието с оперативните насоки за прилагане на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на чл. 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила, се произнася с мотивиран отказ за регистрацията на чужденеца за ползване на временна закрила, обективиран в процесното писмо.

Именно поради това, буди недоумение заключението на Първоинстанционния съд в постановения му акт, че административния орган не е изпълнил задължението си да изследва двата вида закрила, които имат различни правни и фактически основания и съгласно приетата от самия него процедура за регистрация, да регистрира чужденеца или да се произнесе по молбата от 26.06.2023 г. с изричен акт за отказ „Двата вида закрила имат различни правни и фактически основания, наличието на които административният орган е длъжен да изследва и съгласно приетата от самия него процедура за регистрация, да регистрира чужденеца или да се произнесе по молбата от 26.06.2023 г. с изричен акт за отказ. Отказът за регистрация следва изрично да се мотивира, за да може и съдът да провери неговата законосъобразност, включително и съответствието му с оперативните насоки за прилагане на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на съвета за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на чл. 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила“.

В процесното писма изрично е посочено, че за да се установи дали молителят отговаря на условията за предоставяне на временна закрила, следва се разгледа въпросът дали трайно можете да се завърне в своята държава по произход – Туркменистан по произход при безопасни условия, съгласно член 2, параграф 2 от член 2, параграф 2 от Съобщението на Европейската комисия за оперативни насоки за прилагането на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.

Изследвайки този въпрос, Председателят прави анализ и извършва преценка на всички относими факти, свързани с личното положение на Д. Д и с държавата му на произход и едва тогава е направил своя извод за неоснователност на подадената молба

за временна закрила, като подробно сочи мотивите си, на основание на които е стигнал до своето заключение.

Макар да е напуснал Украйна поради военните действия, Д. Д. е имал възможност да се завърнете в страната си на произход, но отказва да го направи, поради нежеланието му да отслужите редовната си военна служба на която подлежи. Същевременно е видно, че единствената причина поради която не желае да отслужи редовната си военна служба е желанието му първо да си завърши следването.

Председателят е извършил преглед на справките, които изготвя дирекция „Международна дейност“, относно Туркменистан, изготвени в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището [бивш. Европейска служба за подкрепа в областта на убежището] за изготвяне на информация за страните на произход” (2023 г.), съставени изцяло на базата на внимателен преглед на публично достъпни външни източници на информация, от които може да се направи извод, че макар Туркменистан да изпитва проблеми с утвърждаване върховенството на закона, налагане на демокритчни порядки, а също така и икономически и здравни проблеми, страната не е в състояние на вътрешен или международен въоръжен конфликт.

Взимайки предвид събраните по преписката доказателства, Председателят сочи в процесното писмо, че може да се направи единственият възможен извод, а именно, че цялостната оценка на ситуацията в страната въз основа на общоприетите критерии и дефиниции не позволява тя да бъде определена като достигаща границите на въоръжен конфликт. Следователно не следва да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си на произход, чужденецът би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, поради която да не може да се завърне трайно и при безопасни условия в своята държава или регион по произход.

Постановено е *Решение № 525/12.03.2024 г. по адм. дело № 84/2024 г. по описа на АС – Сливен* по жалба на гражданка на Бангладеш срещу решение на интервюиращ орган, с което не е била допусната последваща молба до производство за предоставяне на международна закрила. В Случая административният орган не е взел предвид представен от кандидатката документ на бенгалски език без превод, поради невъзможност същият да бъде преведен, за което е изготвена докладна записка до председателя на ДАБ – МС.

Според съда, в случая административният орган е допуснал съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в мотивите на решението е посочено, "Съдът обаче намира, че от страна на интервюиращият орган е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като при издаването му не са преценени всички представени от жалбоподателя писмени доказателства, поради което се стигнало до издаване на решението в нарушение на нормата на чл. 35 от АПК, с оглед неизясняване на всички факти и обстоятелства по случая.

Това в случая не е сторено, тъй като към молбата от 22.12.2023 г. е приложен документ, който не е бил представян преди това и неговата относимост към молбата за предоставяне на закрила не е съобразявана при издаването на предходното решение. Неговото съдържание не е било изяснено, както и не е изяснено дали действително не се отнася до оспорващата, с оглед заявеното от нея. Не е съобразен и представения с молбата документ за развод, който потвърждава тезата на чужденеца са лично положение. Съответно, при постановяване на решението си органът не е извършил анализ и преценка на относимостта на представените нови доказателства към искането на жалбоподателя за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут в България. Необосновано административния орган е изключил представения документ на бенгалски език от анализа на фактите по случая, доколкото не е успял да получи превод на същия. Съгласно чл.14 ал. 3 от АПК документи, представени на чужд език, трябва да бъдат придружени с точен превод на български. Ако съответният орган не може сам да

провери верността на превода, той назначава преводач за сметка на заинтересованото лице, освен ако в закон или международен договор е предвидено друго. По административната преписка липсват данни за осъществен контакт за съдействие за получаване на превода на посочения документ по линия на сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA).

Съдържанието на тези документи обаче е от съществено значение, доколкото ако се установи, че в същите са изложени обстоятелства водещи на опасения от преследване на жалбоподателката, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група или на опасност от тежки посегателства за молителя за закрила, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, то отговора на въпроса дали ли са основания за допустимост на последващата молба за закрила би бил различен от постановения в оспореното решение резултат. Допуснатото нарушение на административнопроизводствените правила е довело и до необоснован правен извод, за недопустимост на подадената от жалбоподателя последваща молба за закрила.“

Постановено е Решение № 1024/25.03.2024 г. по адм. дело № 185/2024 г. по описа на АС – Русе по жалба на гражданин на Армения, срещу решение на интервюиращ орган, с което е отхвърлена молбата му за международна закрила. С решението съдът е обявил нищожност на административния акт поради времева некомпетентност – издадено извън 14 дневния срок по чл. 70, ал 1 от ЗУБ. В случая следва да се отбележи, че съдът неправилно е посочил в мотивите си, че не е имало необходимост от участие преводач, тъй като чужденецът не е заявил, че владее български език, а както регистрацията, така и провеждането на интервюто са извършени в присъствието на преводач.

В мотивите на съда е посочено, „Решението е издадено при условията на чл. 70, ал. 1 от ЗУБ в ускорено производство, предвиждащо, че при наличие на основания по чл. 13, ал. 1 от ЗУБ в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна. В този смисъл административният орган е приел, че тя е такава по смисъла на чл. 13, ал. 1, т. 1-3 и т. 11 от ЗУБ.

Съобразно чл. 40, ал. 2 от ЗУБ регистрационна карта се издава на чужденец, навършил 14 години, и на чужденец, ненавършил 14 години, който не е придружаван от член на семейството си, в тридневен срок от регистрацията на чужденеца, търсещ международна закрила, а чл. 61а, ал. 1 от ЗУБ предвижда, че чужденецът, подал молба за предоставяне на международна закрила, се регистрира в Държавната агенция за бежанците и му се открива лично дело. Регистрацията се извършва не по-късно от три работни дни след подаването на молбата, освен ако се прилага срокът по чл. 58, ал. 4 от ЗУБ, който в случая не е бил приложим, тъй като молбата е подадена директно пред учреждението, в чиято компетентност е да се произнесе по въпроса.

Молбата е била подадена на 11.01.2024 г. пред РПЦ – с. Баня поради което съдът приема, че това е меродавният момент на начало на административното производство, доколкото същата съдържа всички изискуеми от закона реквизити – имена на чужденеца, дата на раждане, обстоятелства, искане. Същата е подадена на български език пред компетентния орган, поради което най-късната дата на която е следвало да се направи регистрацията е датата 16.01.2024 г. от която тече и срокът за произнасяне, изтичащ на 05.02.2024 г.

Действително, по делото е представена и втора молба от 22.01.2024 г. с искане за предоставяне на закрила, но доколкото тя по съдържание е идентична с първоначално представената и е била представена отново пред същия орган, няма причина да се счита, че тя следва да новира срока за произнасяне, респ. че от датата на издаване на

регистрационния лист от 22.01.2024 г. следва да се брои срокът по чл. 70, ал. 1 от ЗУБ, тъй като такава регистрация е следвало да бъде извършена, както се каза по-горе, най-късно на 16.01.2024 г.

На чужденеца не са били давани указания за отстраняване на нередовности, не е било необходимо извършване на експертиза или участие на преводач, тъй като чужденецът отлично владее български език и това обстоятелство бе установено в о.с.з. по делото.

Административният орган се е произнесъл на 07.02.2024 г., т.е. извън срока по чл. 70, ал. 1 от ЗУБ, поради което са основателни възраженията на жалбоподателя, че е била загубена компетентността по време. Административният акт следва да се обяви за нищожен и на осн. чл. 173, ал. 2 от АКТ преписката следва да се изпрати на компетентния такъв – председател на Държавната агенция за бежанците при МС, за ново произнасяне.“

Постановено е Решение № 1311/12.04.2024 г. по адм. дело № 753/2023 г. по описа на АС – Стара Загора, по жалба на гражданка на Куба срещу решение на интервюиращ орган, с което е отхвърлена молбата ѝ за международна закрила. В случая следва да се отбележи, че децата на молителката са български граждани и не са страни в производството. Според съда е следвало да се обсъди положението на децата ѝ и дали е налице основание по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ.

В мотивите на съда е посочено, „Положението на децата, които са български граждани, правото им като граждани на ЕС да пребивават и да се придвижват на територията на ЕС, което би било отречено ако останат без значимия за тях родител не е разгледано, видно от мотивите. В съображенията на органа отсъстват изводи по фактите, изнесени в Справката за криминализирането на изразяване на различно мнение от официално наложеното по отношение начина на управление на страната, включително и повишените размери на наказание лишаване от свобода, кумулативно предвидено с наказанието глоба за всякакви действия, които могат да бъдат приети като разпространяване на фалшиви новини, оскъряване честта на друг човек, особено ако мнението е споделено в социалните мрежи, нито е обсъдено отношението на официалната власт към участниците в демонстрациите във връзка с изискването да се докаже твърдението, че молителката е арестувана по причина именно извършването на действия, които според НК се приемат за престъпление и е наложена глоба от полицейски органи, които отново според справката са основния правоприлагащ орган, а съдебната система е изцяло зависима.

Фактите се обсъждат в съвкупност, за да се прецени достоверността на представената от заявителя информация, а тя съответства на данните за положението в Куба, изложени в Справките по делото.

Не е обсъдено в решението на ответника и дали е налице основание по чл.9 ал.8 от ЗУБ, според която разпоредба хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер. Липсата на храна, на лекарства и стоки от първа необходимост, както и на електричество са в корелация с предприемане на мерки от страна на правителството против демонстрациите, които мерки са насочени срещу основните човешки права не само на свобода на изразяване и на политическо мнения, а срещу живота и здравето на протестиращите, срещу които е отправена ясна заплаха за наказателно преследване. Други причини от хуманитарен характер е именно положението на липса на храна, лекарства и медицинско обслужване, които не могат да обусловят извод, че заявителката е решила да смени мястото си на живеене по икономически причини, поради което е мигрант, но не и човек, който бяга от хуманитарната криза, която ясно е описана в представените по делото Справки. В същите е посочено, че именно от хуманитарната криза много граждани на Куба бягат от страната и търсят убежище в други държави от ЕС, Русия, САЩ и Мексико. Интересите

на малолетните деца не са отчетени в контекста на хуманитарната криза в Куба изобщо. Не може да се приеме, че те могат да останат тук, а майка им, с която единствено са живели до момента следва да се върне без тях. Наличието на основания за предоставяне на статут по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ следва да се преценя на база цялостната бежанска история на търсещия закрила и при съобразяване с неговото семейно състояние, когато е относимо към конкретното производство. При преценка на релевантните за производството обстоятелства в конкретния случай, не могат и не следва да се игнорират данните за двете малолетни деца и техния най-висш интерес. Както вече е посочвал в практиката си Върховен административен съд, при съобразяване с Конвенцията на ООН за правата на детето, която е от основополагащо естество, всички публични органи следва да отдават първостепенно значение и да предприемат мерки, свързани с деца при спазване на принципа за "висшия интерес на детето". Бащата не е присъствал в техния живот след като за първи път идват тук и то по молба за съдействие спрямо майка им да получи туристическа виза. Способността на заявителката да се грижи за тях в Куба, където е налице хуманитарна криза изобщо не е обсъждана, нито един факт от изброените в §1 т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето не е взет предвид. Ако на майката на български граждани, бягаща от държава, в която липсва храна, вода, лекарства, в която може да бъде подложена на полицейско насилие само поради това, че протестира срещу тежкото хуманитарно положение, не може да се предостави хуманитарен статут по силата на чл. 9 ал. 8 от ЗУБ, то тогава се игнорира същността на думата хуманност.“

V. Постановени съдебни актове по жалби, подадени от граждани с отказ от предоставена международна закрила, поради постъпила в ДАБ при МС информация от Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), според която чуждите граждани представляват заплахата за националната сигурност.

В решение № 2206/03.04.2024 г. по адм.дело № 335/24 г. на АССГ, 69 състав, съда е отменил по жалба на гражданин от Афганистан, решение на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, в частта, с която на основание чл. 75, ал. 1, и т. 4, във връзка и чл. 9 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на хуманитарен статут.

Административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл. 8, ал. 1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл. 8, ал. 4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на преследване по примерното изброяване на чл. 8, ал. 5 от ЗУБ. Въз основа на посоченото от кандидата в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл. 8, ал. 1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл. 8, ал. 4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл. 8, ал. 5 ЗУБ. Дължимо е отхвърляне на оспорването на решението в частта на отказаното предоставяне на статут на бежанец.

Съдът намира изнесените в писмо на ДАНС данни за поведение на молителя, застрашаващо националната сигурност, за вътрешно противоречиви и неподкрепени с убедителни доказателства. Данните на ДАНС са, че кандидатът е служил като войник от Афганистан в периода 2018 г. – август 2021 г. В самото начало, през 2018 г. бил разследван от контраразузнаването на АНА. Дори да се даде вяра на тази информация,

то очевидно чужденецът не е бил освободен от армията, а е продължил да бъде неин член до преврата на талибаните от м. август 2021 г. Това е указание, че евентуални действия на кандидата не са предизвикали освобождаването му от армията, поради което тази информация не може да се счита за потвърдена. По изложените съображения съдът не приема за доказано наличие на основание за отказ по чл. 12, ал. 1, т. 6 от ЗУБ. От друга страна, становището на ДАНС няма обвързваща органа сила, който разполага със самостоятелна компетентност по предоставяне на международна закрила. По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказаната субсидиарна закрила. След отмяната на обжалваното решение делото като преписка следва да се върне на административния орган за ново произнасяне по молбата за международна закрила при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение съгласно чл. 73, ал. 2 от ЗУБ, а именно да постанови решение, с което да предостави на афганистанския гражданин субсидиарна закрила на основание чл. 9, ал. 1, т. 2 от ЗУБ.

Решението на първоинстанционния съд е обжалвано с касационна жалба от юрисконсулти от дирекция КПМЗ.

Адм.дело № 9979/2023 г. на ВАС е образувано по подадена от ДАБ касационна жалба срещу решение № 5318/08.08.2023 г., постановено по адм. дело № 6295/2023 г. по описа на Административен съд София-град, с което е отменен административния акт на заместник-председателя на ДАБ при МС за отказ да бъде предоставена международна закрила на чужденеца. ВАС се е произнесъл с решение № 3466 от 21.03.2024 г., с което е оставил в сила първоинстанционното съдебно решение. Пред първата инстанция е събрана цялата административна преписка по издаване на оспорения акт, в т.ч. писмо на ДАНС. С последното, ДАНС възразява срещу предоставянето на международна закрила в Република България на З. Алисса, тъй като агенцията разполага с информация, че лицето представлява заплаха за националната сигурност. Административният орган е посочил, че преценката, дали представлява заплаха за националната сигурност е в правомощието и компетентността на ДАНС и становище е обвързващо за ДАБ. Основанията по чл. 12, ал. 1, т. 6 и чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ да се откаже статут на бежанец и хуманитарен статут, предвиждали, че е достатъчно да има сериозни основания да се предполага, че лицето представлява заплаха за националната сигурност. Така изложените мотиви от административния орган не са възприети от АССГ.

Административният съд е приел, че оспореният акт е немотивиран и противоречи на решение от 22.09.2022 г., постановено от Съда на Европейския съюз /СЕС, Съда/ по дело С-159/19, тъй като отказът на органа да предостави на сирийския гражданин статут на бежанец и хуманитарен статут е обусловен единствено от даденото от ДАНС, немотивирано становище.

Съдът е обърнал внимание и на обстоятелството, че по отношение на търсещия закрила е доказано, че е извършил престъпления и е бил осъден за последното на лишаване от свобода 14 години, като въпреки, че е освободен предсрочно, му е наложена пробационна мярка. Това обстоятелство не е обсъдено от административния орган като относимо към преценката както за предоставяне на статут на бежанец, така и хуманитарен статут в нарушение на задължението му по чл. 75, ал. 2 ЗУБ. Съдът е посочил, че органът се е позовал на чл. 4, ал. 3 и ал. 4 ЗУБ, но не е взел предвид, че освен съображението на национална сигурност, се съдържа и друго основание, относимо към молителя – извършеното престъпление. Съдът е приел, че административният орган е допуснал не само процесуално нарушение по чл. 75, ал. 2 ЗУБ, но и несъответствие с приложимия материален закон, с оглед невъзможността се установи съответствието на издаденото решение с приложимите разпоредби поради неизлагане на мотиви в съответствие с нормативните задължения.

Според възприетото от СЕС в решението му по дело C-159/21, чл. 4, § 1 и § 2, чл. 10, § 2 и § 3, чл. 11, § 2 и чл. 45, § 3 от Директива 2013/32 във връзка с чл. 14, § 4, б. а и чл. 17, § 1, б. г от Директива 2011/95 не допускат национална правна уредба, съгласно която, когато органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, са констатирани с немотивирано становище, че дадено лице представлява заплаха за тази сигурност, решаващият орган е длъжен системно да отказва да предостави субсидиарна закрила на това лице или да отнеме предоставената по-рано международна закрила на същото лице, като се основава на споменатото становище. Според мотивите на Съда в горепосоченото решение, единствено решаващият орган, /който според чл. 2, б. "е" от Директива 2013/32 е всеки квазисъдебен или административен орган в държавата членка, компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила, както и да вземе решение като първа инстанция по такива случаи, тоест по аргумент от чл. 48, ал. 1, т. 1 и чл. 52 ЗУБ - председателят или заместник председателят на ДАБ/, под съдебен контрол, е този, който трябва да направи преценка на всички релевантни факти и обстоятелства, включително свързаните с прилагането на членове 14 и 17 от Директива 2011/95, едва след която да приеме решение. Този орган не може надлежно просто да приведе в действие решение, прието от друг орган, което е задължително за него по силата на национална правна уредба, и само на това основание да откаже да предостави субсидиарна закрила или да отнеме предоставената по-рано международна закрила. Напротив, решаващият орган трябва да разполага с цялата релевантна информация и като я вземе предвид, самостоятелно да прецени фактите и обстоятелствата, за да определи съдържанието на решението си, както и да го мотивира в пълна степен. Решаващият орган трябва да има свобода на преценка, за да реши дали съображения, свързани с националната сигурност на съответната държава членка, трябва да доведат до отказ от предоставяне на хуманитарна закрила или до отнемане на статута на бежанец, което изключва вероятността констатирането на заплаха за тази сигурност автоматично да предполага подобен отказ или отнемане. С оглед самите функции на решаващия орган, значението на информацията, предоставена от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност и нейната относимост към целите на решението за предоставяне на международна закрила, е необходимо да бъдат свободно преценявани от решаващия орган, който няма как да бъде задължен да се основа на немотивирано становище, издадено от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, на база оценка, чиято фактическа основа не му е известна.

Постановени съдебни актове, свързани с отнемане на предоставена международна закрила

За отчетния период са постановени 4 съдебни решения на АССГ, по подадени жалби на чужди граждани, с предоставена международна закрила срещу решения на председателя на ДАБ при МС за отнемане на предоставената закрила.

Общо две съдебни решения на първоинстанционния съд в полза на ДАБ при МС и две решения за отнемане са в полза на чуждия гражданин.

С Решение 19 от 04.01.2024 г. по адм.д. 1934/2023 на 26 състав, по описа на АССГ

Със Заповед № 3-1479 от 25.06.2021 г., издадена от председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), въз основа на отразена допълнително представена информация в Доклад рег. № Т-6-2983 от 25.06.2021 г., на жалбоподателя са наложени, на основание чл. 42, ал. 1, т. 2 и ал. 2 във вр. чл. 10, ал. 1, т. 1 и чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ, принудителни административни мерки – експулсиране, отнето му е правото на пребиваване в Република България, като му е наложена и забрана за влизане и

пребиваване на територията на държави членки на Европейския съюз за срок от 5 (пет) години. Заповедта е изпратена на директора на РПЦ – Х., където е бил настанен чуждият гражданин в хода на провежданото производство по предоставяне на международна закрила.

В мотивите на оспореното в настоящото производство Решение № 7081 от 17.06.2022 г. (л. 25 – л. 28) на председателя на ДАБ – МС е прието, че постъпилите нови данни – издадената заповед от председателя на ДАНС, с която са наложени принудителни административни мерки по ЗЧРБ спрямо жалбоподателя, поради наличието на информация, че същият представлява опасност за националната сигурност, са релевантни към хипотезата на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ и представляват основание за преразглеждане на предоставения му хуманитарен статут. Посочено е, че контролната дейност по отношение статута на пребиваващите в Република България чужденци се осъществява от ДАНС - специализиран орган с изключителна компетентност по осъществяване на функциите по разкриване, предотвратяване, пресичане и неутрализиране на заплахите за националната сигурност (чл. 2, ал. 1 от ЗДАНС). Изложени са аргументи и за липса на основания за приложение на принципа „забрана за връщане“, доколкото в конкретния казус относимо е изключението по чл. 4, ал. 4, предл. първо от ЗУБ. Позовавайки се на установените от ДАНС данни за поведението на жалбоподателя на територията на държавата му по произход и преценката им като сериозни основания да се предполага, че същият е заплахата и за националната сигурност и за обществото в РБългария, административният орган е приложил разпоредбата на чл. 17, ал. 4 от ЗУБ, приемайки наличие на предпоставките по чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ за отнемане на предоставения хуманитарен статут на гражданина на С. - М. Р.

Спазени са и процесуалните изисквания и гаранции за лично участие на засегнатото лице в образуването, на основание чл. 78, ал. 1 от ЗУБ, административно производство по отнемане на предоставения му хуманитарен статут. Макар и да не е проведено лично интервю с жалбоподателя, на същия е предоставена предвидената с нормата на чл. 78, ал. 3 от ЗУБ процесуална възможност да изложи писмено всичките си възражения на езика, който владее, а след това същите са анализирани заедно с останалите данни при постановяване на административния акт, въз основа на приложения превод на български език. Както в мотивите на оспореното Решение, така и в съобщението, с което жалбоподателят е уведомен за образуването на производство по чл. 78, ал. 1 от ЗУБ, са изложени конкретните фактически основания – наличие на данни и информация, че с действията си може да постави в опасност националната сигурност и обществото. Коректно е позоваването на административния орган на издадения административен акт от председателя на ДАНС – заповедта, с която на основание чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ, са наложени принудителните административни мерки, предвидени в чл. 39а, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЧРБ – „експулсиране“ и свързаните с него, съгласно чл. 42, ал. 2 във вр. ал. 1, т. 2 от ЗЧРБ - „отнемане правото на пребиваване в Република България“ и „забрана за влизане и пребиваване на територията на държави членки на Европейския съюз за срок от пет години“. Председателят на ДАБ - МС се е позовал и на актуалното към момента на провеждане на административното производство по чл. 78 от ЗУБ становище на ДАНС от 21.03.2022 г., в което е посочено изрично, че се възразява на чужденеца да бъде предоставена международна закрила на територията на страната, именно поради наличните данни, че представлява заплахата за националната сигурност и за обществото. Според настоящия съдебен състав, неизлагането в цялост на фактическите данни, отразени в доклада на специализирана Дирекция „Т“ на Държавна агенция „Национална сигурност“, в мотивите на оспореното в настоящото производство Решение на председателя на ДАБ – МС, не представлява нарушение на

административно – производствените правила, предпоставящо необоснованост на административния акт, ограничаващо ефективното упражняване правото на защита на засегнатия чужденец. Процедурата по отнемане на предоставената субсидиарна закрила е надлежно проведена в съответствие с изискването на съображение 49 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС и чл. 45, § 1 от същата, съгласно които държавите - членки следва да се убедят, че лицата, които се ползват от международна закрила са надлежно уведомени за евентуалното преразглеждане на техния статут и тези лица имат възможност да изложат своите възгледи преди органите да вземат обосновано решение за отнемане на предоставения им статут. Не е допуснато и ограничение при упражняване на правото на защита на жалбоподателя. Същият е надлежно представляван както в настоящото съдебно производство от избран от него процесуален представител, така и в съдебното производство, в което са оспорени наложените му принудителни административни мерки по ЗЧРБ. В т. 50 на цитираното в жалбата Решение на СЕС от 22.09.2022 г. по дело С – 159/2021 г. е посочено, че : „задължението прогласено в член 23, параграф 1, втора алинея, буква б) от Директива 2013/32, е предвидено да се прилага само когато правото на достъп до досието на заинтересованото лице е било ограничено на някое от упоменатите в тази разпоредба основания като се припомни, че правото на защита не е абсолютно и че произтичащото от него право на достъп до преписката може да бъде ограничено след претегляне от една страна, на правото на добра администрация и правото на ефективни правни средства за защита на заинтересованото лице, и от друга, интересите, изтъкнати, за да се обоснове неразкриването на данни от досието на това лице, особено когато тези интереси са свързани с националната сигурност (виж в този смисъл Решение от 4 юни 2013 г., т. 54, 57 и 64 ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363)“, а в т. 51 е уточнено, че: „Предвид необходимостта да се зачита член 47 от Хартата, това претегляне все пак не може да води до пълно лишаване от ефективност на правото на защита на заинтересованото лице и до изпразване от съдържание на правото на обжалване, предвидено в член 45, параграф 3 от Директива 2013/32, по специално, ако на това лице или евентуално на съветника му не бъде съобщено поне съдържанието по същество на мотивите, на които се основава приетото спрямо него решение.“. Приведено към конкретиката на настоящия казус, информацията, послужила като основание за налагане на принудителните административни мерки по ЗЧРБ със заповедта на председателя на ДАНС, която е предпоставила образуването и на производството по чл. 78 от ЗУБ, е предоставена на съда, а на процесуалния представител на жалбоподателя е дадена възможност да се запознае с нея, при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагането му. Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме, че административното производство е проведено при спазване на процесуалните правила, а издаденият административен акт не страда от твърдяната в жалбата необоснованост, поради невъзпроизвеждането на нормативно защитената чувствителна за националната сигурност информация, на която се е позовал председателят на ДАНС, за да упражни правомощието си по чл. 44, ал. 1 във вр. чл. 39а, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4 във вр. чл. 42, ал. 2 и ал. 1, т. 2 от ЗЧРБ. Оспореният административен акт, издаден от председателя на ДАБ – МС отговаря и на изискванията на материалния закон и неговата цел. Според разпоредбата на чл. 17, ал. 4 от ЗУБ предоставен хуманитарен статут се отнема, когато се установи наличие на някое от предвидените основания в чл. 12, ал. 2 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и т. 7 от ЗУБ. В настоящия казус е приложена хипотезата на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ - наличие на сериозни основания да се предполага, че лицето представлява заплаха за националната сигурност и за обществото. Законосъобразно в мотивите на оспорения акт е посочено, че установяването на релевантните фактически обстоятелства са включени в изключителната компетентност на ДАНС, с оглед правомощията по чл. 4,

ал. 1 от ЗДАНС. Разпоредбата на чл. 17, ал. 4 от ЗУБ задължава председателя на ДАБ – МС да се съобрази и при условията на обвързана компетентност да упражни своите правомощия по чл. 78, ал. 5 и ал. 6 от ЗУБ като издаде решение, с което да отнеме предоставена международна закрила на чужденец за когото има сериозни основания да се предполага, че е бил съпричастен към тероризъм и представлява заплаха за националната сигурност. На такива данни се е позовал и председателят на ДАНС при налагане на принудителните административни мерки по ЗЧРБ. При упражняване на правомощията по чл. 48, ал. 1, т. 1, предл. трето от ЗУБ във вр. чл. 78, ал. 5 от ЗУБ председателят на ДАБ – МС е ползвал отразеното в мотивите на издадената, на основание чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ, заповед на председателя на ДАНС и представеното допълнително становище, изискано преди постановяване на оспореното решение. В него изрично е посочено, че „ДАНС възразява“ на жалбоподателя М. Р. да бъде предоставена закрила в РБългария (л. 33). Доколкото председателят на ДАБ – МС не разполага с компетентност да извършва преценка и проверка на информацията, предоставена му от компетентен специализиран орган, чийто основни функции включват дейности за защита на националната сигурност, частичното възпроизвеждане на тази информация в мотивите на оспорения административен акт не води до необоснованост и нарушение на правата и законните интереси на жалбоподателя. Представената в съдебното производство информация от ДАНС, използвана при налагане на принудителните административни мерки по чл. 39а, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЧРБ спрямо жалбоподателя, съдържа достатъчно конкретни данни, изложени в хронологична последователност за поведението и действия му на територията на държавата му на производство. Анализът им позволява да се направи извод, че не са получени от единствен източник, сънародник на жалбоподателя, така както се твърди от него в саморъчните му писмени възражения, депозиращи в хода на административното производство, а и при участието му в съдебното заседание. Обосновано въз основа на тази информация е прието наличието и на двете нормативно предвидени в чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ опасности - за националната сигурност и за обществото. Посочено е, че заявените от жалбоподателя данни, относими към бежанската му история са недостоверни, като е пропуснал значими факти от биографията си, свързани с дейността на военни и терористични организации. Отражено е и, че наложените принудителни административни мерки по чл. 39а, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЧРБ са пропорционални на личната степен на обществена опасност на жалбоподателя, доколкото не принадлежи към категория на уязвими лица, по смисъла на § 1, т. 4б от ДР на ЗЧРБ, не е финансово зависим от престоя си в РБългария, и за него са неприложими хипотезите на събиране на семейство (§ 1, т. 1а от ДР на ЗЧРБ). Не е налице и твърдяното нарушение на правата на жалбоподателя по чл. 2 и чл. 3 от КЗПЧОС. Мотивите на председателя на ДАБ – МС, с които е обосновано оспореното решение са съответни на представеното извлечение от Доклада на Специализирана дирекция „Т“ при ДАНС и съответстват на тълкуването, дадено в т. 2 на постановеното решение на СЕС по дело С – 159/2021. Безспорно предоставената релевантна информация от ДАНС е съобразена с функционалната компетентност на административния орган по чл. 78, ал. 5 от ЗУБ и не е ограничила правомощията му да извърши самостоятелна и обективна преценка на всички релевантни фактически обстоятелства от значение за личното положение на жалбоподателя, преди да вземе решение за отнемане на предоставената субсидиарна закрила в Република България. В този смисъл, са изложените аргументи за семейното положение на жалбоподателя, липсата на данни спрямо него лично или спрямо членове на семейството му да е упражнявано насилие, фактът, че останалите членове на семейството му продължават да живеят в С., въпреки продължаващия въоръжен конфликт и неговото емигриране преди повече от две години. Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав

да приеме, че обжалваното решение е законосъобразно, постановено при спазване на административно производствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

С Решение № 1581 от 11.03.2024 г. по адм. дело № 12018/2023 г. на 64-ти състав на АССГ е отменил решение на председателя на ДАБ при МС, с което е отнет предоставеният статут на бежанец на сирийски гражданин. В хода на образуваното производство за отнемане на предоставената международна закрила на чуждия гражданин в ДАБ-МС са получени заверен препис от протоколно решение № престъпление по чл.279, ал.1, пр.2, вр. чл.18, ал.1 от НК и заверен препис от протоколно определение № 792 от 22.07.2011г. по НОХД № 972/2011 г. за извършено престъпление по чл. 279, ал. 2, вр. ал. 1, пр. 2 от НК вр. чл. 28, ал. 1 от НК. На 15.02.2023 г. от РС – Ихтиман в ДАБ-МС е постъпил заверен препис от Споразумение № 45 от 16.11.2021 г. по НОХД № 661/2021 г. за извършено престъпление по чл. 281, ал. 2, т. 1 и т. 5 вр. ал. 1 от НК. На 20.02.2023 г. в ДАБ-МС е постъпила и влязла в сила присъда от 26.03.2014г. на СРС, НО, 6 състав, по НОХД № 18487/2013 г. за извършено от чужденеца престъпление по чл. 216, ал. 1, пр. 1, алт. 2, вр. чл. 20, ал. 2, вр. ал. 1 от НК вр. чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б—“ от НК. С кандидата е проведено интервю с рег. № УП-запознат с причините за образуване на производство за отнемане на предоставената му международна закрила и му е предоставена възможност да изрази своето становище. В тази връзка чужденецът признава, че е нарушил българските закони като е участвал в незаконен трафик на мигранти. В свое оправдание той е заявил, че в момента си плаща за грешката която е направил и към онзи момент не е осъзнавал, че извършва според думите му „...чак толкова голямо престъпление. Чужденецът посочва, че бил осъден условно за трафика на мигранти, но малко по - късно бил задържан от българската полиция да шофира след употреба на наркотици и поради това бил изпратен в затвора за да излежи условната си присъда. Според думите му в момента все още се водело дело относно употребата за наркотици. Молителят е изразил желание да му бъде прекратено производството за отнемане на статут, защото вече си бил взел поука. Настоящият състав намира, че решението следва да бъде отменено. Съгласно чл.17, ал. 4 ЗУБ предоставен статут на бежанец се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 2 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7 от същия закон. Съгласно чл.12, ал.2, т.2 ЗУБ - статут на бежанец не се предоставя на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил тежко престъпление. В случая ответникът се е позовал в мотивите си единствено на споразумението то 16.11.2021 г., по НОХД № 661/2021 г. на РС Ихтиман, както и на чл. 93, т. 7 НК относно понятието „тежко престъпление“. Останалите цитирани по-горе присъда и споразумение не са посочени като мотив за отнемане на статута. Съдът намира, че несъответно на цитираните по-горе норми ответникът е приел, че понятието тежко престъпление следва да съвпада със същото понятие по НК. Следва да се отбележи, че приложимите норми на ЗУБ са транспонирани значително след приемането на НК, като при тълкуването им следва да се има предвид смисъла им на директивата, от която са транспонирани– в случая Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. При прегледа на практиката на СЕС настоящия състав намира, че следва да се имат предвид насоките за тълкуване, дадени в Решение на Съда на Европейския съюз от 22 септември 2022 година, постановено по дело С 159/21 е дадено тълкуване чл.17, параграф 1, буква б) от

Директива 2011/95/ЕС, по т. 89-93 както следва: 89. Доколкото предвиденото в тази разпоредба основание за изключване на субсидиарната закрила е свързано общо с тежко престъпление, то не е ограничено нито географски, нито във времето, нито с оглед на естеството на съответните престъпления (решения от 13 септември 2018 г., А., С-369/17, EU:C:2018:713, т. 47 и от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, У. и Чешка република (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила), С-715/17, С-718/17 и С-719/17, EU:C:2020:257, т. 155). 90 Ето защо член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 изобщо не предвижда, че посоченото там тежко престъпление трябва да е било извършено неотдавна или че ако кандидатът е инициирал образуването последователно на няколко процедури за международна закрила, дадено тежко престъпление, за което при първата процедура не е било прието, че оправдава прилагането на изключващо основание, не може да бъде отчетено впоследствие. Напротив, употребата в тази разпоредба на израза „се изключват— означава, че решаващият орган няма свобода на преценка, щом установи, че съответното лице е извършило тежко престъпление. 91 От други разпоредби на Директиви 2011/95 и 2013/32 също не следва, че след отнемането на статута на бежанец решаващият орган би бил обвързан за в бъдеще от преценки относно прилагането на изключващо основание в процедурата, довела до предоставянето на този статут. 92 Компетентният орган на съответната държава членка обаче може да се позове на изключващото основание по член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 — а именно извършването на „тежко престъпление— от кандидата за международна закрила — само след като прецени за всеки отделен случай конкретните факти, които са му известни, с цел да определи дали съществуват сериозни причини да се счита, че деянията, извършени от съответното лице, което извън това отговаря на критериите за получаване на поискания статут, представляват такова изключващо основание, като определянето на тежестта на съответното престъпление изисква цялостна преценка на всички обстоятелства в отделния случай (решение от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, У. и Чешка република (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила), С-715/17, С-718/17 и С-719/17, EU:C:2020:257, т. 154). 93 Ето защо на петия въпрос следва да се отговори, че член 17, параграф 1, буква б) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска субсидиарната закрила на даден кандидат да бъде изключена по силата на тази разпоредба въз основа на осъдителна присъда, която е била известна на компетентните органи, когато в резултат от предходно производство са предоставили на този кандидат статут на бежанец, който впоследствие му е бил отнет.

С Решение № 1581 от 11.03.2024 г. по адм. дело № 12018/2023 г. 64-ти състав на АССГ е отменил решение на председателя на ДАБ при МС, с което е отнет предоставеният статут на бежанец на сирийски гражданин.

С Решение № 961 от 13.02.2024 г. по адм. дело № 52/2024 г. на 19-ти състав на АССГ е отменил решение на председателя на ДАБ при МС, с което е отнет предоставеният хуманитарен статут на иракски гражданин. За да издаде оспореното решение, административният орган е приел, че по отношение на А. Х. гражданин на Ирак са налице предпоставките по чл. 17, ал. 4, във връзка с чл. 12, ал. 2, т. 2 от ЗУБ за отнемане на предоставения му хуманитарен статут. Административната процедура по отнемане на предоставена международна закрила е детайлно регламентирана в чл. 78 от ЗУБ. Съгласно ал. 1 на тази разпоредба, производството за отнемане или прекратяване на предоставена международна закрила се образува при наличие на нови данни, които дават основание за преразглеждане на предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут. Според настоящия съдебен състав в случая са налице такива нови данни. ДАБ е била уведомена за това, че А. Х., гражданин на Ирак е сключил два пъти споразумение със съответната прокуратура, одобрено от съда, при което се е признал за виновен в

извършване на престъпление по чл. 279 от НК – влизане и излизане от територията на страна без разрешение на надлежните органи на властта. Без значение е, че деянията са били извършени преди да му се предостави хуманитарен статут, защото осъждането е станало известно на ДАБ, едва след това. Съдът намира, че в хода на административното производство по издаването на оспорения акт са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, довели ограничаването на правото на чужденеца да участва в него. На първо място, по силата на чл. 2 от нормата, чужденецът се уведомява с писмо с обратна разписка за образуваното производство, причините за това и датата и мястото за провеждане на интервю, по време на което да изложи възраженията си срещу отнемането или прекратяването на международната закрила. За разлика от други предвидени в ЗУБ случаи, касаещи уведомяването на чужденци (чл. 34, ал. 6, чл. 46в, ал. 4, чл. 67в, ал. 2, чл. 70, ал. 6 и т.н), където е предвидено, съответният акт се връчва по реда на чл. 76 от ЗУБ, в чл. 78, ал. 2 от с.з. липсва подобна регламентация. Т.е. не би могло да се приеме, че при невъзможност за връчване (чл. 76, ал. 5), съобщението ще се счита за връчено. Според настоящия съдебен състав това не е случайно, защото с решението за отнемане на вече предоставена международна закрила, правата и интересите на адресата му се засягат в много по-голяма степен. При влизане на решението в сила чужденецът ще бъде длъжен да напусне страната. Съдът, вземайки предвид изложените аргументи и разсъждения, намира, че административният орган не може да приложи процедурата по чл. 76, ал. 5 от ЗУБ, когато уведомява дадено лице, че срещу него е образувано производство за отнемане на вече предоставена международна закрила. При невъзможност лицето да бъде намерено, респективно да му бъде връчено съобщение по чл. 78, ал. 2 от ЗУБ, следва да бъдат приложени предвидените в чл. 18а, ал. 8-10 от АПК, способи за връчване. Едва след изчерпване на предвидените в тези разпоредби възможности, следва да се приеме, че съобщението за започване на производството е редовно връчено. В разглеждания казус, административният орган е приел, че А. Х., е бил редовно уведомен за започнатото спрямо него производство за отнемане на предоставения му хуманитарен статут, след като поканата за провеждане на интервю се е върнала в цялост, с отбелязване „адресатът е непознат”. Съдът не може да приеме, че така проведената процедура по връчването на съобщението е изчерпателна и достатъчна, защото само след няколко месеца, видно от приложеното по преписката известие на доставяне, на същия адрес на който на чужденеца първоначално е било изпратено съобщението за започване производството, редовно е връчено решението – предмет на оспорване по настоящето дело. На следващо място, видно от съдържанието на текста на самата покана за интервю, в него не са описани съществени елементи, предвидени в чл. 78, ал. 2 от ЗУБ, а именно липсва изобщо уведомяване за образуваното производство и за причините за това. В случай, че чужденецът беше получил поканата, той не би могъл да се подготви за интервюто, съответно да направи възражения и да представи доказателства, което несъмнено би ограничило правото му на защита. В хода на производството е допуснато и едно много съществено нарушение, което има пряко отношение върху крайното решение на административния орган, да отнеме или не предоставената вече международна закрила. Съгласно чл. 78, ал. 4 от ЗУБ, при провеждане на производството за отнемане или прекратяване на международна закрила се прилагат съответно чл. 63 и 63а от ЗУБ. По преписката липсват данни, по време на производството по отнемането на вече предоставения хуманитарен статут на А. Х. да е събрана, точна и актуална информация, свързана с общата обстановка в държавата по произход на чужденеца Ирак, базирана на различни източници, включително самия чужденец, български или чуждестранни органи, физически или юридически лица, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците

и международни организации за защита на правата на човека, така както изрично предвижда нормата на чл. 63, ал. 3 от ЗУБ. Без наличие на такава информация, административният орган не би могъл да вземе правилно решение, защото ако страната на произход е в състояние на вътрешен въоръжен конфликт, достигащ прага на безогледно насилие или са налице някои от другите, предвидени в чл. 9 от ЗУБ, предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут, чуждестранният гражданин не би могло да бъде върнат там. На последно място съдът намира, че преди или при вземането на решението си за отнемане на вече предоставен хуманитарен статут, на основание чл. 17, ал. 4, във връзка с чл. 12, ал. 2, т. 2 от ЗУБ, административният орган е длъжен да изложи мотиви относно тежестта на извършеното от чужденеца престъпление и това как то се е отразило върху реда на държавното управление и как е засегнало интересите на останалите членове на обществото.

В законовия срок решението не е обжалвано от юрисконсулт в дирекция КПМЗ, поради невъзможност да бъдат преодолен и санирани допуснатите нарушения. Изготвена е докладна записка с разяснения към интервюиращия орган относно дадените задължителни указания от съда.

ИЗВОД:

При вземане на решения за прекратяване или отнемане на международна закрила е необходимо да се изследват подробно всички факти и обстоятелства, свързани (където е относимо) със степента на обществена опасност на чуждите граждани, изградените от тях социални, семейни и трудови връзки и последиците, които биха настъпили по отношение на правото на зачитане на личния и семеен живот на тях и техните близки.

На следващо място, чужденецът се уведомява с писмо с обратна разписка за образуваното производство, причините за това и датата и мястото за провеждане на интервю, по време на което да изложи възраженията си срещу отнемането или прекратяването на международната закрила.

На следващо място, при постъпило становище на ДАНС с което е уведомила ДАБ, че лицето продължава да представлява заплаха за националната сигурност на страната ни и на основание чл. 78, ал. 2 ЗУБ е образувано производство за отнемане на международната закрила, следва да се докаже твърдението за наличие на сериозни основания да се предполага, че бежанецът представлява опасност за националната сигурност.

Поради липса на легални определения в законодателството на ЕС държавите членки са свободни да определят изискванията относно обществения ред и националната сигурност според националните си нужди, които могат да се различават в отделните държави-членки и в различните периоди от време. От друга страна, изискванията, свързани със защитата на националната сигурност и обществения ред, следва да се разбират в строг смисъл, а обхватът им не може да бъде определен едностранно от всяка от държавите членки, без контрол от страна на институциите на Съюза, и по-специално от страна на Съда на Европейския съюз (СЕС). Държавите членки са длъжни не само да тълкуват националното право в областите, в които се прилага правото на Съюза, по начин, който да съответства на правото на Съюза, но и да не допускат да се основават на тълкуване на текст от вторичното право, което би влязло в конфликт с основните права, защитавани от правовия ред на Съюза, или с останалите общи принципи на правото на Съюза. Понятието „обществена сигурност“ обхваща както вътрешната, така и външната сигурност на държавата членка, свързани с накърняването на функционирането на институциите и на основните държавни служби и запазването на живота на населението, както и рискът от сериозно смущаване на външните отношения или на мирното съвместно съществуване на народите. Понятието

„обществен ред“, се тълкува от СЕС в смисъл, че предполага, освен смушаване на обществения ред, каквото е всяко нарушение на закона, като действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес. При преценката на тези понятия е релевантно всяко фактическо или правно обстоятелство, свързано с положението на съответния гражданин на трета страна, което може да изясни дали личното поведение на това лице представлява такава заплаха. За да констатира наличие на заплаха за националната сигурност или обществения ред държавата членка не може да се позовава на обща практика или на каквато и да било презумпция, без надлежно да отчете личното поведение на гражданина и заплахата, която то представлява в това отношение. Не е изключено след преценка на всички релевантни обстоятелства да се констатира, че даден кандидат представлява действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха за националната сигурност или обществения ред поради наличието на убедителни данни, че той възнамерява да извърши подобно деяние.

От анализа на съдебните решения могат да се очертаят следните изводи:

1. В значителна част от решенията си съдът е възприел изводите на административния орган, че в страната на произход на кандидата за международна закрила не е налице състояние на въоръжен международен или вътрешен конфликт, който да обуславя нуждата от предоставянето на международна закрила. Съдът се позова на справките, изготвени от дирекция „Международна дейност“, ДАБ при МС, като по този начин освен че се възприема отсъствието на международен конфликт по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3, също така се опровергават посочените в подаваните жалби срещу решенията на ДАБ при МС аргументи, че не са изследвани всички факти и обстоятелства в държавите по произход на търсещите закрила.

В този смисъл са решения на съда, в които се приема, че в страните Алжир, Афганистан, Ливан, Бангладеш, Мароко, Египет, Пакистан, ...не е налице международен конфликт, който да достига границите на безогледно насилие и да обуславя нуждата от международна закрила.

2. Потвърждава се преценката на административния орган, че в някои от случаите не се касае за лице търсецо закрила, а за мигрант, който напуска държавата си на произход поради лични, икономически, битови или криминални причини.

3. В няколко от решенията, за да отхвърли жалбата на чужденеца АССГ се е мотивирал, като се е позовал на откритите в административното производство несъответствия на заявените от чужденеца данни пред интервюиращия орган. Това става най-често при последваща молба закрила и/или при проведено повече от едно интервю, като заявената информация съществено се разминава, което води до извода за недостоверността на бежанската история.

В заключение от съдебния анализ на горепосочените решения се очертават следните изводи:

При извършения съдебен анализ се налагат следните изводи:

- I. Необходимо е да се спазват процедурите, указани в ЗУБ. Неспазването на административнопроизводствените правила води до отмяна на административния акт. Тежестта на този порок е от такова естество, че не може да бъде санирана и преодоляна пред касационната инстанция.

- II. Производството следва да е протекло при стриктно спазване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива – проведено е лично интервю с молителя в присъствието на преводач. По време на интервюто на чужденеца е предоставена възможност да изложи съображенията си относно неговата молба за предоставяне на международна закрила пред лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Осигурени са всички условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин. Интервюто е проведено от интервюиращ орган, който е отчел личните и общите обстоятелства във връзка с молбата на търсещия закрила, който е бил в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто, избран е преводач, който да е в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. Общуването се осъществява на предпочетените от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който той е в състояние да общува ясно. Когато това е възможно, държавите-членки предоставят преводач от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган няма причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си. От своя страна на проведеното интервю, кандидатът е дал обяснения, свързани с неговата бежанска история, интервюто е обективизирано в протокол от проведеното интервю. Оспорващият е подписал протокола, като текстът е бил преведен на разбираем за него език, отново с помощта на преводач от арабски език. Производството е приключило без забавяне, изготвено е становище от страна на интервюиращия орган съобразно преценка на събраните по преписката доказателства, с което е предложено на оспорващия да бъде отказан статут на бежанец и хуманитарен статут.
- III. Съдът приема справките, изготвяни от дирекция „Международна дейност“ за доказателство относно съдържащите се в тях факти и информация. Това налага да се следва установената практика по всяко административно дело да се прилага актуална справка за държавата по произход на съответното лице, като при необходимост, се ползват не общи справки, а такива, съдържащи конкретна информация, съобразно спецификата на представената бежанска история.
- IV. В рамките на шестмесечието от ВАС бяха отменени две решения на председателя на ДАБ за отказ от предоставяне на международна закрила, тъй като е получена информация, че лицето представлява заплаха за националната сигурност и за него са налице изключващите клаузи по чл. 12, ал. 2 от ЗУБ. По отношение на отмененото решение за отказ от предоставяне на закрила, Административният съд е приел, че оспореният акт е немотивиран и противоречи на решение от 22.09.2022 г., постановено от Съда на Европейския съюз /СЕС, Съда/ по дело C-159/19, тъй като отказът на органа да предостави на сирийския гражданин статут на бежанец и хуманитарен статут е обусловен единствено от даденото от ДАНС, немотивирано становище. Според възприетото от СЕС в решението му по дело C-159/21, чл. 4, § 1 и § 2, чл. 10, § 2 и § 3, чл. 11, § 2 и чл. 45, § 3 от Директива 2013/32 във връзка с чл. 14, § 4, б. а и чл. 17, § 1, б. г от Директива 2011/95 не допускат национална правна уредба, съгласно която, когато органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, са констатирани с немотивирано становище, че дадено лице представлява заплаха за тази сигурност, решаващият орган е длъжен системно да отказва да предостави субсидиарна закрила на това лице или да отнеме предоставената по-рано международна закрила на същото лице, като се

основава на споменатото становище. Според мотивите на Съда в горепосоченото решение, единствено решаващият орган, /който според чл. 2, б. "е" от Директива 2013/32 е всеки квазисъдебен или административен орган в държавата членка, компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила, както и да вземе решение като първа инстанция по такива случаи, тоест по аргумент от чл. 48, ал. 1, т. 1 и чл. 52 ЗУБ - председателят или заместник председателят на ДАБ/, под съдебен контрол, е този, който трябва да направи преценка на всички релевантни факти и обстоятелства, включително свързаните с прилагането на членове 14 и 17 от Директива 2011/95, едва след която да приеме решение. Този орган не може надлежно просто да приведе в действие решение, прието от друг орган, което е задължително за него по силата на национална правна уредба, и само на това основание да откаже да предостави субсидиарна закрила или да отнеме предоставената по-рано международна закрила. Напротив, решаващият орган трябва да разполага с цялата релевантна информация и като я вземе предвид, самостоятелно да прецени фактите и обстоятелствата, за да определи съдържанието на решението си, както и да го мотивира в пълна степен. Решаващият орган трябва да има свобода на преценка, за да реши дали съображения, свързани с националната сигурност на съответната държава членка, трябва да доведат до отказ от предоставяне на хуманитарна закрила или до отнемане на статута на бежанец, което изключва вероятността констатирането на заплаха за тази сигурност автоматично да предполага подобен отказ или отнемане. С оглед самите функции на решаващия орган, значението на информацията, предоставена от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност и нейната относимост към целите на решението за предоставяне на международна закрила, е необходимо да бъдат свободно преценявани от решаващия орган, който няма как да бъде задължен да се основе на немотивирано становище, издадено от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, на база оценка, чиято фактическа основа не му е известна. В този смисъл е решение №9349/09.10.2023 г. постановено по адм. д. № 4863/2023 г. по описа на ВАС.

Следователно, ценена в контекста на изложеното, безспорната установеност по делото, че на чужденеца е отказан хуманитарен статут, само заради изразеното от ДАНС отрицателно становище, при това без овластеният за вземане на решение относно предоставянето на този статут орган, да е извършил самостоятелна и собствена преценка на релевантните за случая факти, дали повод на ДАНС да възрази срещу предоставянето на международна закрила на сирийския гражданин, налага правилно формирания от административния съд извод, че оспореният административен акт е несъответен на решението на СЕС по дело С-159/21 г. и даденото с него тълкуване. По отношение на решенията за отнемане на предоставена международна закрила, доводите за отмяна на решенията на съда са, че изискванията, свързани със защитата на националната сигурност и общественения ред, следва да се разбират в строг смисъл, а обхватът им не може да бъде определен едностранно от всяка от държавите членки, без контрол от страна на институциите на Съюза, и по-специално от страна на Съда на Европейския съюз (СЕС). Държавите членки са длъжни не само да тълкуват националното право в областите, в които се прилага правото на Съюза, по начин, който да съответства на правото на Съюза, но и да не допускат да се основават на тълкуване на текст от вторичното право, което би влязло в конфликт с основните права, защитавани от правовия ред на Съюза, или с останалите общи принципи на правото на Съюза. Понятието „обществена сигурност“ обхваща както вътрешната, така и външната сигурност на държавата

членка, свързани с накарняването на функционирането на институциите и на основните държавни служби и запазването на живота на населението, както и рискът от сериозно смущаване на външните отношения или на мирното съвместно съществуване на народите. Понятието „обществен ред“, се тълкува от СЕС в смисъл, че предполага, освен смущаване на обществения ред, каквото е всяко нарушение на закона, като действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес. При преценката на тези понятия е релевантно всяко фактическо или правно обстоятелство, свързано с положението на съответния гражданин на трета страна, което може да изясни дали личното поведение на това лице представлява такава заплаха. За да констатира наличие на заплаха за националната сигурност или обществения ред държавата членка не може да се позовава на обща практика или на каквато и да било презумпция, без надлежно да отчете личното поведение на гражданина и заплахата, която то представлява в това отношение.

V. От важно значение е да се установи наличието на определена връзка между кандидата и съответната трета държава. Връзката е необходимо да е достатъчна ясно определена, за да приеме разумно, че кандидата ще се върне в третата страна. По отношение на определяне на обема на тази връзка, държавите – членки запазват широка свобода на преценката при прилагането на това условие в националното ниво. В някои държави за наличие на такава връзка се приема, издадено в третата страна разрешително за пребиваване или местожителство, докато в дреги се търсят по-скоро лични връзки, като призход на кандидата, владееенето на официален език на третата страна, установени семейни, социални или културни връзки и т.н.

VI. Според чл. 15, ал. 1 ЗЗДет, по всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. В допълнение е и разпоредбата на чл. 15, ал. 6 ЗЗДет, която задължава при всяко дело съдът или административният орган да уведоми дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, която изпраща представител, който изразява становище, а при невъзможност изпраща доклад. От данните по делото е видно, че административният орган при издаването на решението си се е съобразил с посочените по-горе законови изисквания, които в случая са императивни и точно е изпълнил предписаната административна процедура. По делото има приложено и експертно становище на дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето.

В заключение, след анализ на положителните решения на ВАС може да се обобщи, че не се касае за чужди граждани, които са били принудени да напуснат държавата си на произход поради опасност за техния живот, а се касае за лица, които търсят по-добри условия за живот. В голяма част от случаите кандидатите за международна закрила посочват причини от икономически, криминален и битов характер. Също често срещан извод е, че чужденците представят недостовестни данни с единствената цел да се обоснове бежанска история, относима към предоставянето на международна закрила (твърдяна смяна на религиозна принадлежност, сексуална ориентация, развитие на обясненията и добавянето на съществени елементи, непосочени в първоначалните интервюта). В тези случаи решенията са в полза на административния орган, след като са констатирани противоречия в заявеното от чуждите граждани, което е наложило извода за недостовестност на заявената история. Потвърждават се изводите на административния орган, изведени от справките на дирекция „Международна дейност“, че независимо от наличието на инцидентни актове

на насилие, отразените данни сочат липсата на висока степен на безогледно насилие, изискуема за търсенето на международна закрила. От анализа на съдебните решения е видно, че в административните производство са събрани необходимите данни и доказателства, като същите са обсъдени, анализирани и съпоставени с разпоредбите на закона, което обуславя постановяването на правилни, мотивирани и законосъобразни решения.

I. ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

1. Анализът на съдебната практика да бъде сведен до знанието на длъжностните лица на ДАБ при МС, провеждащи производствата за предоставяне на международна закрила.
2. След запознаване с настоящия анализ, дирекция КПМЗ да организира работни срещи със служители от териториалните поделения за представяне и разясняване на съдебната практика.
3. В работата със случаи на лица от „уязвима група“ и най-вече малолетни и непълнолетни кандидати за закрила, служителите на ДАБ при МС да обръщат особено внимание на специалните нужди и потребности на тези лица, като отчитат тяхното особено положение при вземането на решения в рамките на производството за предоставяне на международна закрила.